

Управління освіти виконавчого комітету
Лубенської міської ради Полтавської області
Лубенський навчально-виховний комплекс № 9
«загальноосвітня школа І-ІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад»
Лубенської міської ради Полтавської області

Біліченко Ганна Іванівна
педагог-організатор

ЕФЕКТИВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ

Методична збірка

Лубни – 2022

Автор-укладач Біліченко Ганна Іванівна – педагог-організатор Лубенського навчально-виховного комплексу № 9 «загальноосвітня школа І-ІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад», спеціаліст вищої категорії. Стаж роботи – 34 роки.

Методична збірка стане незамінним помічником у роботі педагога-організатора та допоможе розкрити ефективні методи та форми роботи для розвитку творчих здібностей учнів.

Вона містить пізнавальні та теоретичні матеріали, розробки заходів, бесід, рекомендацій, сценаріїв та тренінгів.

Збірка містить матеріали з досвіду роботи педагога-організатора. У роботі висвітлено практичні рекомендації щодо проведення виховних заходів з національно-патріотичного виховання, традиційних шкільних свят.

Мета збірки – допомогти педагогам-організаторам в організації проведення заходів з національно-патріотичного виховання: до Міжнародного дня рідної мови, до Дня Збройних Сил України, зустріч з воїнами АТО, до Дня Перемоги тощо. Добірка сценаріїв відрізняється тематичною різноманітністю та доступністю у практичній реалізації.

Збірка розрахована на допомогу педагогічним працівникам в закладах загальної середньої освіти.

Рецензенти:

Методист центру методології та методики формування цінностей ПОІШПО
ім. М.В.Остроградського

А.М. Романенко

Заступник директора з навчальної роботи Лубенського НВК № 9

К.Г. Овраменко

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою управління освіти
виконавчого комітету Лубенської міської ради Полтавської області
(Протокол № 1 від 25.01.2022 р.)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТИВНИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА.....	5
1.1. Основні напрями діяльності педагога-організатора.....	7
1.2. Циклограма роботи педагога-організатора.....	8
1.3. Циклограма роботи педагога-організатора на навчальний рік.....	9
1.4. Модель професійної компетентності педагога-організатора.....	11
РОЗДІЛ 2. ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА, ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ.....	13
2.1. Гра «Дім. Білка. Катастрофа».....	14
2.2. Дидактична гра «Комплімент».....	15
2.3. Дидактична гра «Дерево доброти».....	16
2.4. Захід у формі обговорення «Життєва стежка наркомана. Хто? Чому? Куди? Як?».....	17
2.5. Родинне свято «Веселий ярмарок».....	22
РОЗДІЛ 3. ЕФЕКТИВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	34
3.1. Театралізована вистава до Дня Перемоги.....	36
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	46
ДОДАТКИ.....	47
Додаток 1. У пісні нашій – наша сила!.....	47
Додаток 2. Сценарій зустрічі з воїнами АТО «Зростаймо патріотами своєї країни».....	51
Додаток 3. Безпека на дорозі.....	56
Додаток 4. Вечорниці-жартівниці.....	64

ВСТУП

У сучасному світі гостро стоїть проблема творчого розвитку особистості. Кожна цивілізована країна дбає про творчий потенціал суспільства загалом і кожної людини зокрема. Посилюється увага до розвитку творчих здібностей особистості, надання їй можливості виявити їх.

Сьогодні і у нашому суспільстві виникла нагальна потреба в творчих, діяльних і обдарованих, інтелектуально й духовно розвинених громадян. Тому завдання педагога-організатора не тільки виявляти, розвивати таких учнів, шукати ефективні форми та методи для розвитку творчих здібностей дітей, а також привертати увагу до них науковців, психологів, друзів, колег, батьків.

Проголосивши людину найвищою цінністю, наша держава стала на шлях втілення гуманістичних ідей у педагогічну теорію і практику. Тому навчання у сучасній школі має забезпечувати оптимальні передумови для самореалізації особистості школяра, розкриття усіх закладених у ній природних задатків, її здатності до свободи, відповідальності й творчості.

Я, як педагог-організатор маємо переслідую головну мету – застосовувати у своїй діяльності ефективні форми та методи для розвитку творчих здібностей учнів, забезпечення найсприятливіших умов для навчання дітей і розвитку їх творчих здібностей. Тому основною концептуальною метою в роботі вчителя є орієнтація на особистість, на формування і розвиток її творчої і пізнавальної активності.

Кожна дитина по-своєму неповторна. Вона приходить у цей світ, щоб творити своє життя, знайти себе, само реалізуватися. Хтось здібний до музики, образотворчого мистецтва, художньої праці, хтось до математики, хтось пише вірші, оповідання. Скільки дітей – стільки й здібностей, які залежать від психолого-фізіологічних особливостей людини, соціального оточення, сім'ї та школи.

РОЗДІЛ 1

ВИКОРИСТАННЯ ЕФЕКТИВНИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА

Школа є тією тим затишним осередком, де навчають і виховують, відкривають можливості кожної дитини, допомагають їй розвивати власні здібності й потреби. Кожна дитина має до чогось певні здібності.

Завдання педагога-організатора – відшукати найменші пагінці таланту, розвивати їх. Адже в майбутньому трудовому житті стануть у пригоді міцна пам'ять, гостре око, хороший смак, образне мовлення.

Все це виховується і розвивається під час виконання різних творчих робіт. Тому, залучаючи дітей до творчості, створюючи постійно «ситуацію успіху», поважаючи дитину, ми в змозі виховати творчо працюючу особистість.

Головне завдання педагога-організатора – розвивати природні задатки та створювати сприятливі умови для діяльності учнів.

Серед шляхів розвитку творчих здібностей, пізнавальної активності, самостійності, самореалізації дітей підкреслюється необхідність використання в роботі з учнями *ефективних форм та методів* – навчальних, розвивальних, пізнавальних, інтелектуальних, нестандартних, творчих.

Усі творчі завдання допомагають виявити індивідуальні особливості учнів, намітити перспективи подальшого розвитку творчого потенціалу кожної дитини, зробити навчання більш захоплюючим і цікавим.

Посадові обов'язки педагога-організатора:

1. Педагог-організатор планує і організовує позаурочну навчально-виховну роботу з дітьми, підлітками, молоддю в освітніх установах, за місцем проживання.

2. Вивчає індивідуальні особливості учнів, вихованців, сприяє розвитку їх здібностей, талантів, навичок самодіяльності, самоврядування, організації змістовного дозвілля і відпочинку.

3. Спільно з педагогічними колективами, колективами установ культури, мистецтв, спортивними товариствами, творчими спілками, громадськими об'єднаннями, сім'єю розвиває мережу гуртків, секцій, клубів, об'єднань за інтересами. Залучає до роботи з ними кваліфікованих спеціалістів, працівників науки, культури, мистецтва, спортсменів, тренерів, студентів, батьків.

4. Вживає заходів щодо попередження бездоглядності та правопорушень серед неповнолітніх, здійснює індивідуальну роботу з педагогічно-занедбаними дітьми, підлітками.

5. Надає консультативну допомогу батькам, педагогічним працівникам.

6. Бере участь у організації літнього відпочинку і оздоровленні учнів, вихованців в освітніх установах, за місцем проживання.

7. Настановленням та особистим прикладом утверджує повагу до принципів загальнолюдської моралі: правди, справедливості, гуманізму, доброти, працелюбства, інших добродійностей.

8. Готує дітей, підлітків до свідомого життя в душі взаєморозуміння, злагоди та миру між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами.

9. Додержується педагогічної етики, поважає гідність учнів, захищає їх від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства, запобігає вживанню ними алкоголю, наркотиків, іншим шкідливим звичкам, пропагує здоровий спосіб життя.

10. Постійно підвищує свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру.

Педагог-організатор **повинен:**

– вміти ефективно застосовувати професійні знання в практичній педагогічній діяльності;

– мати ціннісні орієнтації, спрямовані на всебічний розвиток.

Педагог-організатор **організовує:**

– проведення організаційно-масової та культурно-освітньої роботи в дитячих та юнацьких організаціях, дозвілля та відпочинку дітей за місцем проживання;

– діяльність дитячих і громадських організацій, об'єднань, допомагає в плануванні їхньої діяльності на принципах добровільності, самостійності, гуманності і демократизму з урахуванням ініціативи, запитів і потреб учнів;

- умови для широкого інформування учнів про діючі дитячі й молодіжні організації, об'єднання;
- наочне оформлення школи за тематикою роботи, яку проводить;
- дітей і підлітків до роботи в гуртках, секціях, клубах, товариствах за інтересами школи, в позашкільних закладах, за місцем проживання. Особливу увагу приділяє дітям, схильним до правопорушень, з неблагополучних сімей;
- заходи щодо попередження бездоглядності та правопорушень серед неповнолітніх, здійснює індивідуальну роботу з педагогічно занедбаними дітьми, підлітками.
- канікулярний відпочинок учнів;
- літній відпочинок школярів: створення оздоровчих таборів різних типів, залучення до них, в першу чергу, дітей-сиріт, напівсиріт, дітей із багатодітних, малозабезпечених, неблагополучних сімей;
- роботу органів учнівського самоврядування і шкільних громадських організацій, надає їм організаційно-методичну допомогу і сприяє створенню умов для діяльності;
- планування своєї роботи, веде у встановленому порядку документацію;
- консультативну допомогу батькам, педагогічним працівникам.

Сприяє:

- впровадженню кращих народних традицій, звичаїв, обрядів, свят, вихованню поваги до рідної мови, народного танцю, пісні, музики;
- оновленню змісту і форм діяльності організацій, об'єднань, організовує їхню колективно-творчу діяльність відповідно до вікових інтересів учнів і вимог життя;
- розвитку і задоволенню інтересів, організації дозвілля молодших школярів, вихованців груп продовженого дня;
- класним керівникам, вихователям у проведенні культурно-освітньої роботи з учнями, змістовній організації відпочинку та дозвілля.

1.1. Основні напрями діяльності педагога-організатора

1. Пріоритетні напрями виховної роботи в національній школі і зміст та завдання педагога-організатора в їх реалізації.
2. Діяльність педагога-організатора по утвердженню в дитячих колективах принципів демократії, гуманізму, пріоритетності вселюдських цінностей.
3. Діяльність педагога-організатора з координації функціонування дитячих та юнацьких громадських організацій у школі та поза нею, наданню допомоги в організації їх роботи.
4. Співпраця педагога-організатора з органами учнівського самоврядування.

5. Надання допомоги в проведенні культурно-освітньої роботи в дитячих та юнацьких громадських організаціях, організація дозвілля та відпочинку дітей за місцем проживання.

6. Прилучення школярів до народних традицій, звичаїв, обрядів, свят.

7. Організація учнівських об'єднань і добродійних заходів, спрямованих на виховання загальнолюдських цінностей.

8. Використання в навчально-виховних закладах новітніх світових технологій з проблем виховання.

9. Завдання та пріоритетні напрями національного виховання у відповідності з державними національними програмами освіти.

10. Діяльність педагогічних колективів у створенні української національної системи виховання.

11. Діяльність педагога-організатора щодо реалізації концепції національного виховання.

12. Шляхи та засоби відродження народних традицій, звичаїв, обрядів.

13. Методика збору необхідної для планування інформації, відбір змісту. Форм і методів реалізації поставлених завдань.

14. Координація плану роботи педагога-організатора з планами дитячих організацій.

1.2. Циклограма роботи педагога-організатора:

Щодня:

- планує роботу згідно з функціональними обов'язковими та адміністративними директивами;
- перевіряє якість чергування учнів;
- організовує дозвілля учнів на перервах;
- інформує учнів та учителів про поточні позакласні й позашкільні заходи;
- надає допомогу активістам у виконанні ними громадських доручень;
- спостерігає за дотриманням санітарно-гігієнічних правил та морально-етичних вимог у закладі;
- проводить індивідуальні чи групові заняття з учнями згідно із планом.

Щотижня:

- планує роботу згідно з посадовими обов'язковими та адміністративними директивами;
- відвідує засідання органів самоврядування здобувачів освіти;
- надає допомогу членам дитячих об'єднань у проведенні заходів (виступи, сценарії, рекомендації і т.д.), у підготовці класних зборів, годин спілкування, інформаційних бесід, екскурсій, культпоходів тощо;
- приймає звіт чергового класу по закладу освіти;
- сприяє проведенню розважально-пізнавальних заходів у класах.

Щомісяця:

- планує роботу згідно з функціональними обов'язками та адміністративними директивами;

- готує загальношкільний розважально-пізнавальний захід (КТС, конкурс, змагання, вікторину, дискотеку тощо);
- координує роботу та сприяє організованому проведенню засідань органів самоврядування здобувачів освіти;
- ініціює проведення зборів (конференцій, брифінгів, творчих зустрічей із представниками громадських об'єднань та організацій);
- забезпечує випуск друкованого органу самоврядування здобувачів освіти (газети, стіннівки, журналу і т.д.);
- забезпечує проведення загальношкільних заходів культурно-естетичного спрямування (культпоходів, виступів артистів у закладі освіти, зустрічей із відомими людьми, театральних вечорниць, концертів аматорських учнівських колективів і т.д.);
- бере участь у роботі шкільних методичних об'єднань за фахом;
- виступає на батьківських зборах;
- бере участь у методичних районних (обласних) нарадах, семінарах, конференціях.

Двічі на навчальний рік:

- забезпечує проведення загальношкільних учнівських зборів, конференцій.

Раз на семестр:

- забезпечує підведення підсумків роботи загальношкільної та класних учнівських організацій;
- визначає перспективи діяльності на наступний семестр.

У кінці навчального року:

- звітує про роботу;
- подає пропозиції до загальношкільного плану виховної роботи.

1.3. Циклограма роботи педагога-організатора на навчальний рік
С Е Р П Е Н Ь:

- внесення своїх коректив до плану виховної роботи на новий навчальний рік;
- систематизація матеріалів (відповідно до посадових обов'язків) до річного плану роботи (заходи, графіки тощо);
- підготовка та організація свята Першого дзвінка;
- надання допомоги класним керівникам в організації та проведенні Першого уроку.

В Е Р Е С Е Н Ь:

- допомога класним керівникам в організації класного самоврядування;
- проведення загальношкільної учнівської конференції;
- сприяння в проведенні виборчої кампанії в класах;
- анкетування учнів із теми: «Цікаві справи моєї організації»;
- участь у плануванні роботи дитячої організації;
- участь у плануванні роботи органів самоврядування здобувачів освіти;

- методичний супровід підготовки та проведення засідань учнівського активу, його навчання;
- організація і проведення заходів до державних та свят календаря;
- звіти: «Про роботу дитячих організацій, самоврядування здобувачів освіти» тощо.

Ж О В Т Е Н Ь:

- організація та проведення «Тижня права»;
- організація та проведення благодійної акції «Милосердя»;
- організація дозвілля учнів у канікулярний період;
- організація та проведення конкурсу на кращий класний куточок;
- підготовка учнів до конкурсів.

Л И С Т О П А Д:

- організація та проведення заходів до Дня взаєморозуміння з ВІЛ-інфікованими та хворими на СНІД;
- організація та проведення заходів до Дня вшанування пам'яті загиблих під час Голодомору;
- моніторинг охоплення дітей позакласною та позашкільною освітою;
- засідання дитячих громадських організацій.

Г Р У Д Е Н Ь:

- підведення підсумків роботи дитячих організацій, органів учнівського самоврядування за I семестр;
- аналіз виконання плану виховної роботи за I семестр (спільно із заступником директора з виховної роботи);
- організація та проведення заходів до Дня Збройних Сил України;
- організація та проведення новорічних свят.

С І Ч Е Н Ь:

- коригування плану роботи на II семестр;
- надання допомоги органам учнівського самоврядування у плануванні роботи на II семестр;
- організація дозвілля школярів у канікулярний період;
- організація та проведення заходів до Дня Соборності України;
- підготовка учнів до міського конкурсу «Срібні дзвіночки»;
- організація та проведення заходів до різдвяних свят.

Л Ю Т И Й:

- організація та проведення вечора зустрічі з випускниками (спільно із заступником директора з виховної роботи);
- підготовка учнів до міського конкурсу прапороносців;
- допомога органам учнівського самоврядування у проведенні заходів, приурочених Дню Свободи та Гідності;
- зустріч учнівської спільноти із працівниками правоохоронних органів, прокуратури, суду.

Б Е Р Е З Е Н Ь:

- організація та проведення заходів до Міжнародного жіночого дня (8 Березня);

- організація дозвілля учнів у канікулярний період;
- конкурс на краще озеленення класної кімнати та збереження шкільного майна;
- організація та проведення заходів до Шевченківських днів.

К В І Т Е Н Ь:

- організація роботи органів учнівського самоврядування у волонтерській діяльності;
- вивчення рівня активності учнів щодо відвідування бібліотеки;
- організація та проведення заходів до Дня Землі;
- організація участі дітей в акціях: «Посади дерево», «Шкільний двір», «Зелена толока»;
- підготовка та проведення виборчої кампанії в учнівській організації.

Т Р А В Е Н Ь:

- організація та проведення заходів до Дня Перемоги;
- організація роботи волонтерських загонів у проведенні благодійних операцій, приурочених Дню Перемоги;
- підсумкова загальношкільна учнівська конференція за наслідками роботи класних учнівських організацій;
- організація та проведення свята Останнього дзвоника;
- самоаналіз роботи за минулий навчальний рік;
- вироблення пропозицій щодо планування виховної роботи на наступний навчальний рік (спільно із заступником директора з виховної роботи);
- систематизація методичних матеріалів щодо організації дозвілля дітей у пришкільному таборі;
- організація та проведення шкільного вечора випускників, підготовка до участі у міських заходах «На хвилях прощального вальсу».

Ч Е Р В Е Н Ь:

- організація дозвілля учнів у пришкільному таборі.

1.4. Модель професійної компетентності педагога-організатора

Педагог-організатор повинен *знати*:

1. Основи загальнокультурної підготовки:

- основні віхи історичного та культурного розвитку України;
- державну мову відповідно до чинного законодавства про мови в Україні.

2. Основні положення психології та педагогіки про організацію навчально-виховного процесу у школі:

- основи педагогіки;
- сутність процесу виховання, його загальних і конкретних цілей, завдань;
- форми й методи виховання громадянина України;
- анатомо-фізіологічні, вікові, психологічні особливості учнів;
- зміст, форми й методи роботи з батьками;

- зміст, форми й методи організації дозвілля дітей;
- соціально-педагогічні основи профілактики правопорушень.

3. Методологію новаторсько-оригінальних дій:

- наукові основи інноваційних технологій виховання;
- моделі виховних систем шкіл нового типу;
- педагогічні інновації в зарубіжній теорії і практиці.

4. Законодавчо-нормативне забезпечення.

Педагог-організатор повинен *володіти загальнопедагогічними уміннями:*

а) діагностико-прогностичними:

- ефективно застосовувати теоретичні професійні знання в практичній діяльності;
- здійснювати аналіз методичної й іншої літератури і визначати найбільш оптимальні прийоми організації позаурочної та позашкільної діяльності учнів;
- розробляти необхідні методичні матеріали щодо забезпечення позакласних виховних заходів;
- вміти визначати конкретну мету виховного заходу, завдання виховного впливу;
- аналізувати результати своєї діяльності й робити висновки щодо їх вдосконалення.

б) організаторськими:

- надавати допомогу в організації діяльності дитячих організацій, об'єднань, рухів на засадах творчої співпраці;
- планувати й організовувати позакласну виховну роботу;
- координувати діяльність організацій, об'єднань у навчальному закладі та поза ним;
- спільно з педагогічним колективом розвивати мережу гуртків, клубів, об'єднань за інтересами дітей;
- вживати заходи щодо попередження бездоглядності та правопорушень серед неповнолітніх.

в) фаховими:

- знати методику організації позакласної діяльності дітей;
- володіти методикою підготовки, проведення, аналізу виховних заходів;
- розвивати творчі інтереси дітей, їх інтелектуальні здібності;
- знати і володіти формами й засобами національно-культурного відродження школи, упроваджувати в життя народні традиції, звичаї, обряди, свята рідної мови, народної пісні тощо;
- проектування методів і прийомів для розвитку творчих здібностей учнів.

РОЗДІЛ 2

ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА, ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ

Досвід приходиться не одразу, його набувають з роками. Особливо вагоме значення він має у діяльності педагога-організатора. Адже від того, як я можу використати набуті методи і прийоми, залежить ефективність виховного процесу.

Основним робочим документом педагога-організатора є його план роботи. Складаючи план роботи на початку навчального року, зміст виховних заходів узгоджую з планом роботи школи, планами виховної роботи класних керівників та класоводів, психолога, вчителів-предметників. Адже вміло складений план є документом, який захищає педагога-організатора від хаотичної діяльності і доводить системний підхід щодо організації виховного процесу. План стає помічником в роботі з учнівською молоддю, передбачає створення учням умов для вибору різних видів та форм діяльності, своєї позиції в планованій роботі. При плануванні необхідно забезпечити послідовність змісту і форм діяльності. Виключити невиправдане дублювання, враховуючи попередній досвід, бачити перспективи в роботі.

ФОРМИ РОБОТИ ПЕДАГОГА-ОРГАНІЗАТОРА

спеціально підібрані тренінгові заняття, орієнтовані на поліпшення групової сфери, отримання додаткової інформації учнями один про одного на згуртування колективу, встановлення міцного зворотнього зв'язку, підвищення активності членів колективу	ділові ігри, головне завдання яких - вироблення спільного колективного рішення, залучення всіх членів колективу у дискусію	проведення громадських заходів, рольові ігри, розмови, дискусії, змагання, походи, екскурсії, конкурси, які розвивають творчий та інтелектуальний потенціал учнів
--	--	---

Щоб бачити зміст своєї роботи у перспективі, користуюся циклограмою роботи педагога-організатора.

Отже, виходячи з вище сказаного, основними сферами діяльності педагога-організатора є:

1. Організація учнівського самоврядування.
2. Організація та проведення позакласних заходів.

3. Забезпечення якісного рівня дозвілля школярів у позаурочний час (у пришкільних таборах та в оздоровчий період)

4. Максимальне залучення учнів до усіх форм та видів позакласної роботи та позашкільної діяльності.

Велику роль у житті кожної дитини відіграє гра, тому я кожен день залучаю всіх дітей і молодшого, і середнього віку до рухливих, цікавих та народних ігор.

2.1. Гра «Дім, білка, катастрофа»

Тривалість: 5-15 хв.

Учні діляться на групи по троє. Двоє з них стають поруч і піднімають руки так, щоб утворився «дах». Вони – це «дім». Між ними стає третя дитина – «білка».

Коли вчитель каже: «Білки!», усі діти-«білки» шукають собі інший дім. Коли вчитель каже: «Дім!», учні, які утворювали «дах», швидко шукають собі нові пари, щоб створити з ними нові «будинки». А коли вчитель каже: «Катастрофа!», то всі міняються ролями. Тобто «білки» стають «домами», і навпаки.

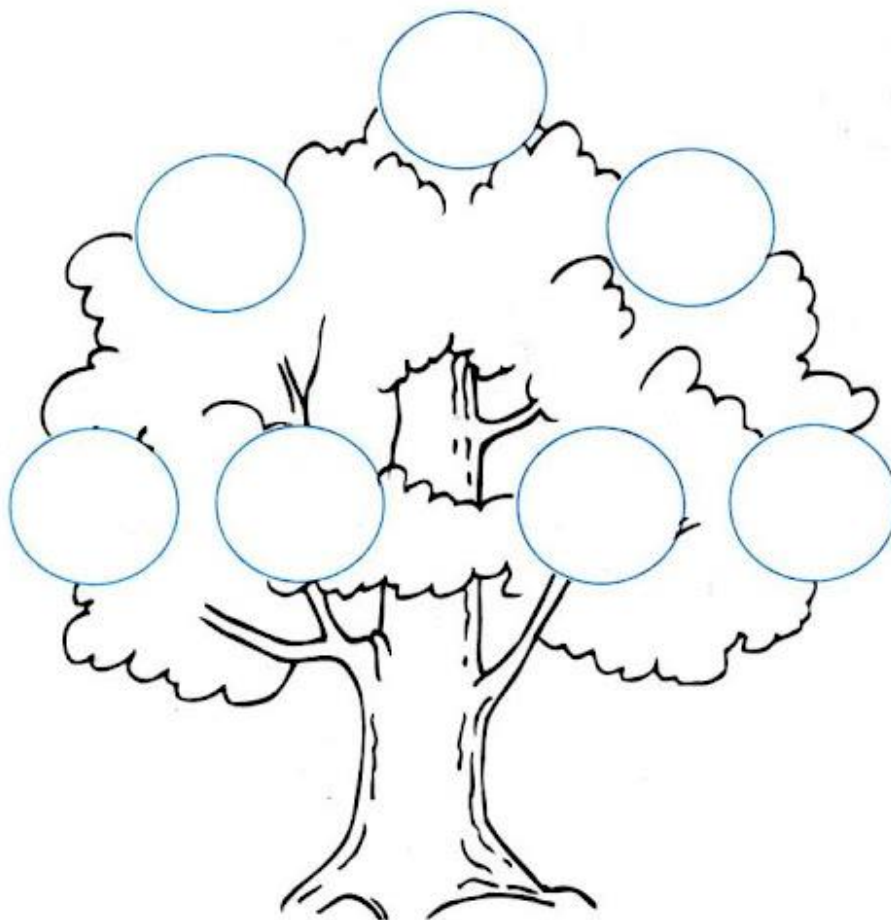
Навіщо?

Гра позитивно впливає на взаємини в класі. Адже через неї діти вчаться взаємодіяти як група, команда, у якій є місце для кожного. Крім того, вправа допомагає задовольнити потребу в русі, що особливо актуально для активних молодших школярів.

З учнями 5-7 класів практикую проводити такі виховні заходи, як бесіда, усний журнал, турнір, змагання, виставки, дні добрих справ тощо.

2.2. Дидактична гра «Комплімент»

Педагог-організатор:

- Погляньте, який гарний в нас вийшов ланцюжок добрих, щирих слів.
- А чи змінився від них ваш настрій?
- У мене на серці стало приємно і тепло. А у вас?
- Давайте змотаємо наш добрий клубочок і нехай тепер він буде у нас в групі. А якщо комусь стане сумно, чи будуть потрібні щирі слова, він може трохи потримати клубочок у руках – і одразу пригадати їх.

Педагог-організатор: *(клубок в сторону дерева)*

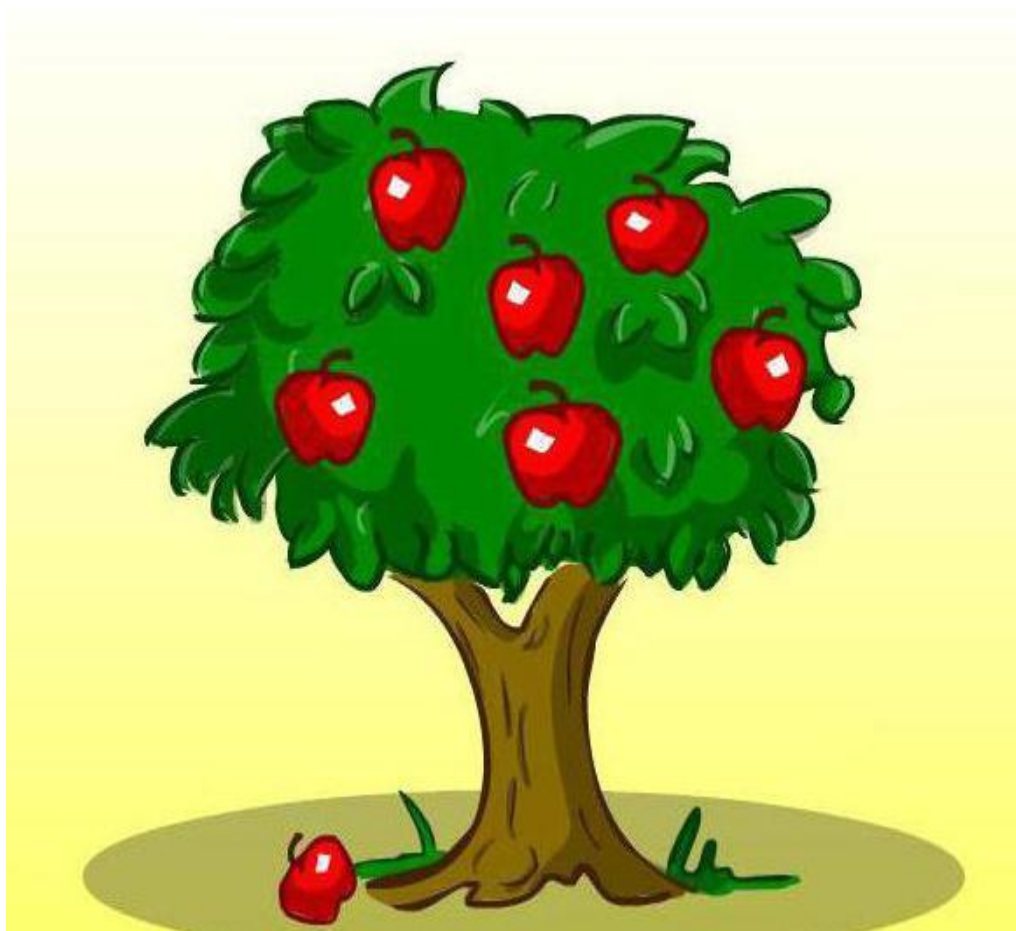
- Подивіться, діти, яке незвичне дерево. Що в нього незвичного?
(Відповіді дітей)

Так, і хоч надворі зима, та на яблуні ще й досі висять яблучка. І ці яблучка незвичні. А чого вони незвичні і чому дереву від цих яблук сумно, зараз ми з вами дізнаємось.

(Діти сідають навколо дерева на подушки)

Справа в тому, що на дереві ростуть яблука зла *(там де є малюнки з поганими вчинками)*, та яблука добра *(там де є малюнки з добрими вчинками)*. Нам треба звільнити дерево від злих яблук.

2.3. Дидактична гра «Дерево доброти»

Вам потрібно зірвати злі яблука, та викинути їх у смітник.

(Діти зривають яблука та пояснюють свою думку)

– На дереві залишилися тільки яблука добра *(діти коментують які гарні вчинки залишились на яблуках)*. Ми звільнили яблуню від поганих яблук і від цього йому стало весело. *(Педагог-організатор вішає посмішку на дерево)*. А вам приємно від того, що дерево тепер радісне?

– Тож добро робити приємно і від цього стає веселіше.

Традиційно в школі проводиться виставка учнівських тематичних, малюнків, творчих робіт(писанок, вишиваних серветок). Під час проведення таких виховних заходів першим помічником для педагога-організатора є класний керівник та учнівське самоврядування.

З учнями старших класів, використовую такі види роботи:

- інформаційно-масові (вечори, бесіди, обговорення тощо);
- діяльнісно-практичні (екскурсії, огляди-конкурси тощо);
- індивідуальні (доручення, творчі завдання, звіти, індивідуальна робота тощо).

2.4. Захід у формі обговорення

Тема: Життєва стежка наркомана. Хто, чому, куди, як? (8-9 класи)

Мета: ознайомити здобувачів освіти з основними проблемами наркоманів; розглянути види наркотичних речовин; з'ясувати їх вплив на психічне та фізичне здоров'я; визначити соціальні проблеми наркоманії в цілому накреслити шляхи подолання та боротьби з даною проблемою. Продовжити вчити робити висновки, аналізувати, синтезувати. Удосконалювати вміння працювати в команді; працювати з роздатковим матеріалом /картками, малюнками, схемами/; брати участь у тренінгах.

Обладнання: мультимедійний проектор, відео матеріали, презентація, роздаткові картки, схеми, таблиці.

Хід засідання

I. МОТИВАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні ми приділимо час своєму саморозвитку та самоосвіті. Попрацюємо над опануванням складного та життєво необхідного питання. Якою повинна бути життєва стежина?! Як її обрати так, щоб не схибити зі шляху? Розглянемо життєву стежину тих, хто помилився чи може помилитися. Тема засідання: Життєва стежка наркомана. Хто, чому, куди, як?

II. РОБОТА У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Хто такі наркомани та наркотики? (Відповіді учнів).

III. ОСНОВНА ЧАСТИНА ЗАСІДАННЯ

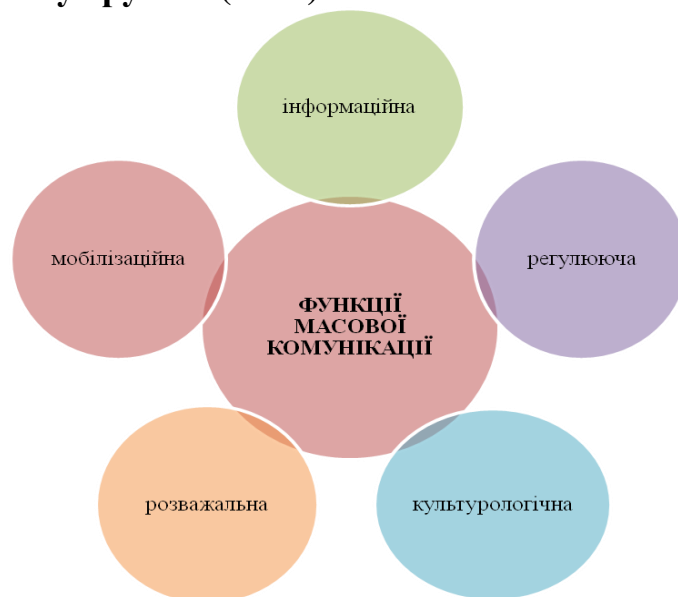
1. Гра «Хрестики-нулики» (Слайд 3)

Із поданих слів обрати риси притаманні наркотично залежним людям.

Агресивний	Знервований	Злий
Крадіжки	Заробіток	Обман
Гепатит	Цироз	СНІД

Розглянемо функції масової комунікації (Слайд 4)

Обговорення у групах. (2 хв.).

Робота у парі. (Слайд 5)

Робота з роздатковим матеріалом. Ознайомтеся з інформацією на картці. Обговоріть питання. Захистіть виступ.

Тренінг «Сонячні долоньки»

Запрошуються 7 учнів у коло, по середині якого картинка смайлик і долоньки. Кожен учень, обравши долоньку, називає 5 притаманних ознак, рис характеру або хоббі своєї особистості.

Проблемне питання.

– Чи може наркозалежна людина мати названі вами риси та хоббі? Чому? (Колективне обговорення)

Розповідь учителя «Унікальність підліткового періоду».

Підлітковий вік є унікальним, в цей період відбувається інтенсивна перебудова організму, що супроводжується гормональними сплесками, психологічними переживаннями і соціальною адаптацією в дорослому світі.

У 12-15 років, підлітки намагаються спробувати щось нове, виявляють інтерес до заборонених речовин, але не можуть усвідомити всієї небезпеки наркотиків. В результаті вони стикаються з проблемою наркоманії, провокує деградацію особистості, погіршення здоров'я і ряд супутніх фізіологічних і психологічних проблем.

Згідно зі статистикою, більше 25-50% дітей у віці 12-15 років мають досвід вживання наркотичних засобів, при цьому, більше половини цих дітей, мають досвід неодноразового вживання, що говорить про всю серйозність проблеми підліткової наркоманії.

Основні причини наркоманії

Соціальні причини наркоманії

До даного типу причин підліткової наркоманії відноситься недостатня турбота і контроль з боку батьків. Діти не отримують належної уваги від своїх близьких, намагаються знайти її у друзів, знайомих, в тому числі у людей, прямо або побічно пов'язаних з вживанням наркотиків. Підлітки прислухаються до думки авторитетної для них людини і намагаються змодельювати його поведінку, приймаючи наркотики заради того, щоб отримати відчуття, які відчуває їх кумир;

Психологічні причини наркоманії

Підлітки у віці 12-15 років переживають інтенсивну зміну фізіології тіла і психіки на гормональному фоні. Підштовхнути підлітка до вживання наркотиків, можуть такі психологічні чинники як: проблеми в родині, підліткове насильство, неправильне виховання, психологічний вплив ровесників, а також індивідуальні особливості вікового розвитку. В результаті, підліток намагається піти від наявних проблем найпростішим способом – прийомом заборонених речовин.

ПРИЧИНИ ВЖИВАННЯ НАРКОТИКІВ

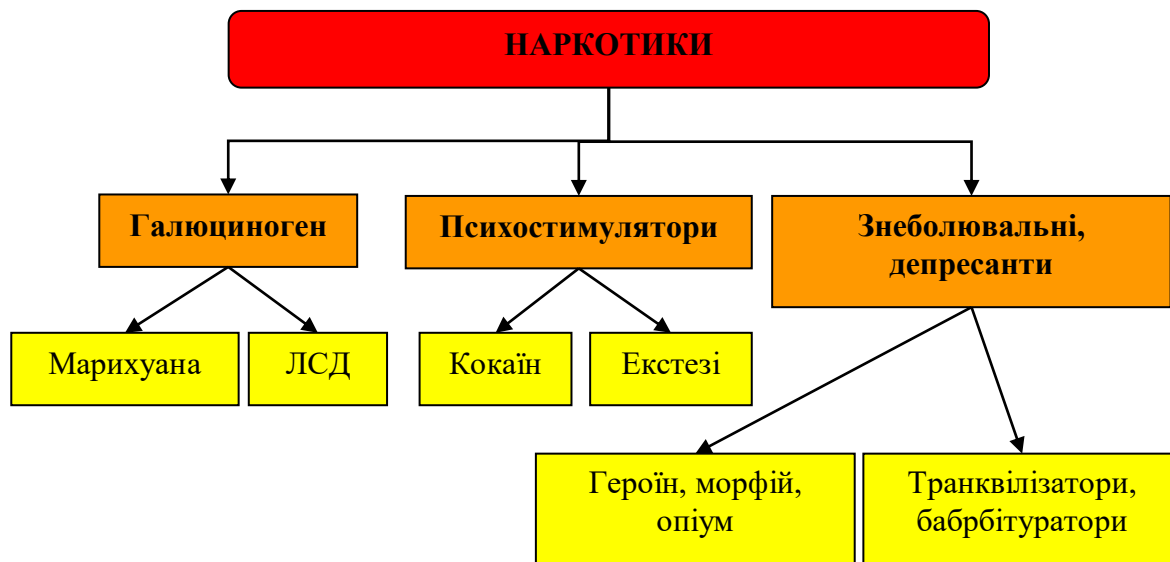
Стадії наркоманії

Перша стадія – це перше вживання або кілька прийомів наркотику. Як правило, перші прийоми викликані бажанням вжити «за компанію» з іншими підлітками, відчути «смак» забороненого, стати таким же, як і більш досвідчені однолітки, що розповідають про те, що наркотики – це добре;

Друга стадія супроводжується ейфорією від вживання наркотичних речовин. Підліток відчуває легкість і бачить в цьому можливість отримання швидкого задоволення. На другій стадії ще немає психологічної залежності, а прийом все ще обумовлений бажанням відчувати себе комфортно в компанії своїх однолітків.

Третя стадія супроводжується появою психічної залежності, що спостерігається при тривалій перерві між уживаними дозами. Поведінка підлітка стає дратівливою, він відчуває занепокоєння і тривогу, які йдуть тільки після вживання чергової дози наркотику.

Четверта стадія – є останньою і супроводжується стійкою фізичною залежністю від прийому наркотиків. При відмові від вживання, підліток відчуває сильну ломку і нестерпні фізичні страждання. Характер прояву абстинентного синдрому прямо залежить від типу наркотику.

Душевний облік наркомана

- емоційне опустошення;
- роздратованість;
- апатія;
- розслаблення волі;
- слабоумість;
- грубість, егоїзм;
- брехня;
- втрата контролю над життям;
- глибоке переродження;
- зниження інтелекту.

Від чого помирають наркомани?

- передозування;
- розкладання печінки;
- алергія;
- інфекційні захворювання;
- СНІД;
- гепатит;
- самогубство;
- втрата інстинкту самозбереження (замерзання, аварія, поліція).

Ключові ознаки підліткової наркоманії

Існують загальні ознаки, завдяки яким, можна визначити причетність підлітка до вживання наркотичних речовин.

Як правило, підлітки, які вживають намагаються ухилитися від відвертих розмов на тему наркотиків, брешуть щодо місця перебування, причин затримки з прогулянок, вони віддаляються від нормальних сімейних взаємин, перестають підкорятися і порушують прямі вказівки батьків. Також про підліткову наркоманію можуть говорити різкі зміни поведінки, що супроводжуються порушенням мови і координації рухів, посилюється емоційність.

У розмовах з однолітками і друзями, підлітки вживають сленгові вислови, прямо або побічно вказують на наркотичні засоби. Після вживання, можуть проявлятися класичні симптоми у вигляді: почервоніння очей, порушення психоемоційного стану тощо.

Наслідки підліткової наркоманії

Наслідки є дуже негативними. Молоді наркомани можуть страждати від затримки в інтелектуальному і фізичному розвитку, у них спостерігаються порушення роботи функцій внутрішніх органів, психічні відхилення, у дівчат – порушення менструального циклу і безпліддя, а у чоловіків – імпотенція. Також нерідко виникають супутні захворювання, що передаються через укол шприца або статевим шляхом: гонорея, сифіліс, ВІЛ, а також інші інфекції.

Робота у парах. Ознайомлення з впливом наркотичних речовин на організм людини.

Відео «Наслідки наркоманії»

Вправа «ХТО ШВИДШЕ». Визначити вірні твердження

1. Існують нейтральні наркотики...
2. Наркотики не шкодять опорно-руховій системі...
3. Людей змушують вживати наркотики...
4. До легких наркотиків не звикають...
5. Табак не є наркотиком...
6. Амфітаміни не шкідливі...
7. Екстазі безпечний наркотик...
8. Більшість наркотиків сприяють творчості...
9. Компанії, що виробляють і рекламують медикаменти по TV, зацікавлені в їх масовому продажу й отриманні прибутку.
10. Вживання амфетамінів спочатку викликає відчуття фізичного задоволення, людина відчувається у формі.
11. Екстазі – це «галюциноген» (наркотик, який діє на розум).
12. Галюциногени – перемішують картинку в розумі людини. Людина може відчути страх або сум, які у нього були в минулому, й залишатиметься такою, навіть не освідомлюючи цього.
13. Результатом цього може бути постійне відчуття страху, поганий настрій або інші почуття, які не мають нічого спільного з тим, що відбувається в реальності.
14. Амфетаміни пригнічують апетит, збільшують частоту серцевих скорочень, підвищують кров'яний тиск і у великих дозах викликають почуття ейфорії.

При виявленні підліткової наркоманії або обґрунтованій підозрі, необхідно негайно звертатися до нарколога в наркологічну клініку для проходження діагностики та лікування.

Робота з наркоманами – складне поетапне завдання від зняття абстинентного синдрому до повного повернення в соціум. Наркологічні центри пропонують пройти цей трудомісткий шлях разом з фахівцями.
/слайд 14/

Відео «Без обличчя». Сповідь наркомана Метод «ТРИ ВАЛІЗИ»

Вчитель вішає на дошку картинку трьох різних валіз: валізу знань, валізу умінь, валізу навичок. Які знання уміня та навички ви здобули на засіданні. Учасники засідання записують відповіді на картках. Озвучивши напис, картку кладуть у валізу.

Вправа «ЖИТТЄВА СТЕЖКА НАРКОМАНА»

Учасники засідання на стікерах малюють «стежку наркомана». Пояснивши зображене вішають на кульку.

Тож хто, чому та як зможе змінити життєвий шлях? (*Відповіді школярів*)

Вчитель: Усім присутнім вдячна за продуктивну роботу та співпрацю. Маю надію, що отримані знання знадобляться у житті. Щастя вам! На все добре! До наступних зустрічей!!!

У підготовці й проведенні цих заходів беруть участь самі учні. Педагог-організатор надає допомогу учням в проведенні змістовного дозвілля.

Веду розподіл між класними керівниками виховних заходів, які вони будуть проводити протягом навчального року.

Надаю допомогу класним керівникам в складанні сценарію, допомагаю під час проведення репетиції, надаю допомогу в оформленні актової зали (класної кімнати тощо).

Всі ці підготовчі заходи проводяться в післяурочний час.

На належному рівні готую проведення загальношкільних свят, під час проведення яких участь приймають учні не лише одного класу, а діти різних вікових категорій. Це такі як: *«День знань», «День Учителя», свято «Золота осінь», свято Миколая, Новорічні свята, день Валентина, День захисника Вітчизни, свято 8 Березня, Шевченківські дні у школі, День сміху, День самоврядування, свято матері, день Перемоги, останній дзвінок, випускний бал.*

2.5. Сценарій родинного свята «Веселий ярмарок»

Ведуча:

Увага! Увага! Спішіть-поспішайте!

Господарі й гості, глядіть, не минайте!

На ярмарок прошу гуртом, поодинці.

Чекають на всіх тут чудові гостинці!

Ведучий:

На ярмарку нашім веселім, багатім
Є чим дивуватись і є що придбати.
Тут щедрі дарунки і саду, й городу,
Тут пісня і жарти – усім в нагороду.

Ведуча:

Тут речі умільців ні з чим незрівнянні,
Барвисті стрічки, рушники вишивані,
Полив'яний посуд – тарелі, горнятка,
Сопілки – хлоп'яткам, намисто – дівчаткам.

Ведучий:

Мерщій-бо на ярмарок всі поспішайте.
Купуйте, милуйте, танцюйте і грайте.

Танець «Ярмарок»

Ведуча: Дорогі друзі, а чому ви прибули на ярмарок?

1-й учень. Грошей за коні виручити.

2-й учень. Чобітки нові придивитися.

3-й учень. На дівчат хоч одним оком глянути.

4-й учень. Смаколиків скуштувати.

5-й учень. Стрічок вибрати.

6-й учень. Дівчатам поморгати.

7-й учень. Щось цікаве подивитися.

8-й учень. Вишиванку купити.

9-й учень. Краму придбати.

10-й учень. Із сусідкою посваритися.

Ведуча: Чудово. Я вам обіцяю, сьогодні буде багато цікавого: пісні, танці, веселоці та ще й багато сміху. Тож прошу вас зайняти свої місця і підготувати вуха й очі. Адже наші найвправніші господині мікрорайону — а це ніхто інший, як ваші мами, — наготували всілякої смакоти, яку будуть зараз представляти.

Найвправніші господині

(вихід господинь під музичний супровід)

Кожна господиня по черзі рекламує свої наїдки, припрошуючи гостей наприкінці свята їх скуштувати

1-а господиня. Купуйте смачнющі пиріжки із капустою! Такої смакоти ви ніде не знайдете. Вони ж у мене пухкенькі, рум'яненькі, а запашні... самі до рота просяться... Ви тільки піднесіть. А всередині капусточка добренька, вирощена на власній грядці, засмажена до хрусткої золотинки. Та це ж не пиріжки, це ж щастя продаю! Купуйте, купуйте, бо їх. небагато, не всім вистачить.

2-а господиня. А у мене смаколики справжні, українські, автентичні – вареники з грибами. Сам пан Пацюк схожими ласував, а приготовані вони за старовинним рецептом. І знаєте, що казав вищезгаданий Пацюк? – «їж вареники з грибами, і поринеш у кохання». Чи то він не про гриби говорив... Тож хто прагне купатися у коханні, налітай на мої вареники. По секрету вам скажу, що гриби – то українське чарзілля, ласуючи яким ви наповните своє серце любов'ю. Тож купуйте, кохайте, не зволікайте!

3-я господиня. Ви лишень погляньте сюди, на це сонце, що на тарілці. Та це ж налисники з сиром. Це ж їжа богів. Адже коло за віруванням давніх слов'ян, це ніщо інше, як сонце, яке дарує нам життя та зігріває. А всередині моїх сонечок – солоденький сир із цукром і родзинками. Тож прошу вас, скуштуйте мою страву, якою ласували самі боги на Олімпі.

4-а господиня. А я сьогодні підготувала домашню ковбасу, рецепту не скажу, але пригощу.

5-а господиня. Ні в кого немає вишуканої страви, подивіться лише – це ж страва справжньої української жінки. Адже для її приготування потрібно добряче потрудитися – відбити м'ясо. Тож посварившись зі своїм милим чи рідненькою сусідкою, негативні емоції потрібно виплеснути, і самі подумайте як? Правильно, тож підходьте і купуйте поживну страву антистрес.

6-а господиня. Що може бути краще, ніж дощової погоди насолоджуватися імбирним пряником із чаєм? Тільки уявіть собі, які блаженні почуття релаксу ви відчуватимете. Як це чудово, їсти неймовірно смачну і корисну страву, що зігріває шлунок і душу.

7-а господиня. Немає нічого вишуканого, ніж простота смаку. Немає нічого смачнішого, ніж пиріг із яблуками, солоденькими в міру, із приємною кислінкою, що на останній ноті бадьорить. А хрустка скоринка, що розсипається у роті вас зацікавила?

Ведуча: Ой, дорогі наші мами, ми й не знали, що ви у нас такі вправні. Тепер будемо просити вас і вдома перед подачею так рекламувати супи та борщі.

Ведуча: А ми продовжуємо. Який же ярмарок без чоловіка та жінки? Тож перша наша інсценівка класична. Зустрічайте, чоловік і жінка поспішають на ярмарок.

Інсценівка «Чоловік та жінка»

Жінка: Ну хутчіш, ну швидше рухайся, а то заснеш на ходу.

Чоловік: Та годі лягтися, така сварлива, як собака, що в кума на прив'язі.

Жінка: Дожилася, людоньки, він мене, рідну жінку з блохастою собакою порівняв, та де ж таке видане...

Чоловік: Ой, розкудакалася, наче квочка, всю дорогу бурчала, вже й на ярмарок прийшли.

Жінка: (здивовано). Та й справді прийшли. Як же гарно. (З радістю). Оце зараз накупую собі подаруночків усіляких!

Чоловік: Накупуєш, дивишся краще за телятами, а то порозбрідалися хто куди. Біжи, переймай. А я піду того, на коників гляну. (Йде зі сцени).

Жінка: Ну ти подивись на тих дочок, усі вдалися в свого батька, навіжені. Куди ви, Параско й Галько, порозбрідалися? (Шукає). Ото ще вертихвістки, все їм гульня. Та хай їм грець! (Спускається до столів із

наїдками). А що це таке гарне? Хустка! А ну-ну, приміряю, чи до лиця мені. *(Крутиться)*. Гарно мені? Гарно, гарно, я знаю. А що це ви продаєте? А червоних чобіт нема? І нащо мені пироги, чи я сама їх не напечу? Мені б чоботи червоні та намисто, як жар, гаряче – ото б діло було!

(Виходить чоловік).

Чоловік: Хвесько, де ти, де наші доньки?

Жінка: А я знаю, де вони поділися. Мабуть, десь між молоддю базікають.

Чоловік: Жінко, чуеш, я нашій Парасці жениха знайшов.

Жінка: Жениха? Чи здурів, відколи це пристойні люди своїм дочкам женихів шукають?

Чоловік: А що?

Жінка: А то й нічого. Знайшов, мабуть, обідранця із обідранців.

Чоловік: Та який обідранець!

Жінка: Чи я тебе не знаю!

Чоловік: То пішли. Сама подивисься, ну просто чудовий жених!

(Йдуть зі сцени).

Передбачення долі

Ведуча: От так, хто приходить поярмаркувати, а хто і женихів для дочки підшукує.

(Лунає музика).

Ви тільки подивіться, які гості завітали на наше свято.

(Заходять цигани).

Ведуча: Хто ви? Розкажіть нам, що ви робите на нашому родинному святі.

Циган: Доброго дня, люди добрі!

Циганка: Доброго дня, шановне панство!

Циган: На ваш ярмарок забрели чесні ромале.

Циганка: Ми – мандрівний народ, завжди у дорозі, завжди у доброму гуморі й із відкритою душею.

Циган: І сьогодні хочемо подарувати вам чудовий настрій і прекрасні побажання.

Циганка: Та за це хочемо винагороду.

Ведуча: Яку?

Циган: Курку!

Циганка: Чи гуску!

Ведуча: Дорогі гості, у нас такого добра немає, просіть щось інше.

Циганка: А що ж просити, що у вас є?

Ведуча: На сьогоднішнє свято найкращі господині Лубен приготували всіляких смаколиків, якими будемо ласувати після свята, й вас пригостимо.

Циган: Згода, тож, вірна моя подруго, я гратиму романс, а ти...

Циганка: А я роздаватиму всім печиво з побажаннями. Тільки ж ви щиро дякуйте й посміхайтесь, щоб все неодмінно збулося.

(Звучить мелодія на гітарі. Циганка роздає печиво із передбаченнями гостям).

Циганка: А ще, знаєте, дорогі наші, я хочу передбачити майбутнє цієї школи. Я бачу, що в школі буде величезний спортивний зал, простора світла їдальня. Цей навчальний рік буде найуспішнішим для цієї школи, більшість учнів матимуть похвальні листи, які наприкінці травня вручить серйозна жінка кучериками.

Ведуча: Нічого собі передбачення, нам воно дуже подобається! Залишайтеся на нашому святі, у нас попереду багато цікавого.

Ведуча: А ще ярмарок був чудовим приводом показати себе та гарну половинку собі обрати. Тож дівчата влаштовували танці на площах, щоб повеселитися і свою красу женихам показати.

(Лунає пісня)

Ведуча: А який це ярмарок без зустрічі двох кумів, які їдуть на ярмарок. Зустрічайте!

Сценка:

Їдуть два кума.

– Куме!

– Га?

– А що будете просити за поросят?

– Та... Даремно віддав би, так жінка з'їсть...

– А що, не їдять?

– Не-е...

– От би їм та апетит куми!

– О-о! Тоді ціни б їм не було. Хто б їх на базар повіз...

Їдуть далі.

– А ви, куме, вирішили корівку продавати?

– Еге ж.

– Хороша корова, видна, годована...

– Та? Якби ще доїлася, ціни б їй не було! Пр-rrr!
– Приїхали!..
Учасники повертають стільці спинками до глядачів Стають позаду:
– Люди! Налітай на поросят! Світ ще таких не бачив? Їдять все підряд.
Ростуть як на дріжджах! Якби було чим годувати, нізащо не продав би!
Налітай!
– Гей, люди! Купіть корову!
Спокійна, добре їсть, а що вже молока дає – видимо-невидимо! Весь посуд зайняв, нема в чому води принести.
Якби мав кілька зайвих відер – нізащо б не продав!
Ведуча: Тут не лише хлопці, а й дівчата хочуть показати свої вміння читати гуморески. Ось послухайте!

Сумний досвід
(Учениця читає гумореску)

Це було позаторік
Та на нашім ринку –
Хотів купити чоловік кабанця чи свинку.
Ламав голову Павло (Нелегке це діло) –
Нешкідливе щоб було,
І щоб добре їло.
І нарешті підібрав:
О! Які хороші!
Гаманець мерщій дістав,
Став платити гроші.
– А з якого ви села? –

Спитав молодиці.
Та йому відповіла:
– Та я із Дівиці!
– Забирайте їх назад! –
Буркнув незабаром, –
Я дівицьких поросят
Не візьму й задаром.
Тітка ближче підійшла:
– Тож назвіть причину!
– А я з вашого села Маю вже... дружину.

Ведучий: Ну що ж сказати, людина раз і на все життя навчена. Тож, хлопці, будьте пильними і вибирайте собі у дружини тільки хороших дівчат.

Кумоньки

Ведучий: А який це ярмарок без сварки двох кумів? Сваритися правильно, це я вам скажу, ціле мистецтво, подивіться самі.

(Заходять баба Параска і баба Палажка. Параска святково одягнена, у яскравому намисті. Палажка – буденно: у зеленій хустці, тілогрійці, гумових чоботах).

Параска: Доброго дня, Палажко! Чи ви дуженькі, здоровенькі?

Палажка: А ви що, Параско, так і хотіли, щоби я слаба була та недужа? Отакого своїй сусідці бажаєте? Оце скажи вам — доброго дня! Коли він добрим буває?

Параска: Та що ви, Палазю, що ви.. Та про мене живіть хоч і двісті літ, я й вам і слова не скажу...

Палажка: Та певно, що тоді не скажете... Заціпить. Хотіла би бачити, хто в 200 літ говорити може... Чула, що тіко ті, попугаї.

Параска: Так я, по вашому, попугай?

Палажка: А то! Розоделися у всі кольори, наче вам 17, а не 59. Видать, до цього часу тільки гульки в голові! Ще й намисто нап'ялила.

Параска: Де в мене гульки? Я ж на ярмарок йшла, до людей, а не до свиней. Та якби не ви, то не було б з ким посваритися. Вдома одна тоска заїла, і то така зелена, як оце на вашій голові хустка, наче жаба. Ну, така як ви! А тутечки – одні плітки. І то ваш язик не болить сплітати?

Палажка: Мій язик? То це я жаба? Я пліткарка?

Параска: А хто мене папугою обізвав? Сама, як та задрипана курка!

Палажка: Я? З чого це ви взяли?

Параска: А що, може, півень? Ви краще скажіть, що мої кури у вашому кошику роблять.

Палажка: На них що, написано? Хто тобі сказав, що вони твої? Та ти таку капость на мене кладеш і перед усіма чесними людьми! Отака твоя балачка! Я ще тільки твоїх задрипаних курей на ярмарок не носила!

Параска: Правда, що не понесеш, коли вони в тебе вдома несуться!

Палажка: Справді?

Параска: А то ти не знала! В собачій будці. Хотіла я піти яєчка забрати, та твій Рябко не пустив!

Палажка: Правильно зробив. Чого б то йому кого треба й кого не треба в свою будку пускати. Він у мене чистоплотний, аби туди такі, як ти, лазили!

Параска: То це твоя псюра чистіша за мене?

Палажка: І не сумнівайся! Він у мене ще й на дієті. І головне – голосно гавкає. Так, як ти!

Параска: Хе, чого б то йому дзвінко не гавкати? Щодня по десятку яєчок по горлу пропустити.

Палажка: Чи ти їх рахувала? Коли хочеш знати, в мого Рябка на твої яйця давно алергія.

Параска: Бачу, зате в тебе алергії нема, раз так кричиш, наче те порося недорізане.

Палажка: Яке таке порося?

Параска: А ти забула, як торік мого підсвинка повісила?

Палажка: Коли?

Параска: Ой, людоньки добрі, ви й уявити собі не можете, що ця клята Палажка мені накоїла! Раз мій рябий підсвинок по собственній неопитності уліз у її бур'яни на городі та заблудився, а мене тоді не було вдома. Приходжу я, як оце тепер – з ярмарку, дивлюся, а мій підсвинок безталанний висить на тину прикручений за задні ноги. І що ця божа твар могла поганого зробити в Палажчиному городі, га? Я до нього – а сусідка вже вибігла з хати на поріг: тут як тут. Та як роззявить рота, як покаже залізні зуби. Ич, бур'янів їй шкода стало.

Палажка: Ах ти клята Параско! Та твій негідний підсвинок заліз у мій город, капусту витовк, моркву носом виорав, картоплю вим'яв, кабачки потрощив, в бур'яках вивалявся, а в огірках, а в огірках цілу купу наклав!

Параска: Ну якщо зробив купу, то нема чого на невинну твар зобижаться, бо та купа, коли хочете знати, качественне удобрення. Першокласне. Так що ви мені винні відро огірків.

Палажка: Люди добрі, з мене Палажка останню сорочку здере! Та твій хряк всю цибулю поїв!

Параска: Людоньки, не дайте збрехати, де це бачено, щоб свині та цибулю їли?!

Палажка: Бачено. У мене в городі!

Параска: Тож чого носа не утовкмачено! Та ти сама як та цибулина!..

Палажка: А-а-а... Зате в тебе ніс, як бараболя!..

Параска: А в тебе на писку бородавка!

Палажка: А ти косоока!

Параска: Може я й косоока, а ти кривобока...

Палажка: Ой, люди-и...

(Продовжуючи сваритися, йдуть зі сцени).

Ведуча: А далі наш ярмарок продовжує пісня
(Лунає пісня)

Бо без пісні українець – сирота,
А українці – всі ми, хто свідомі
Того, що наша мова золота
І має господарювати вдома.
Вона ж бо милозвучна і така
Зворушлива, прониклива, красива!
Чи не ганьба для нас втрачати скарб,
Який весь світ вважає
Справжнім дивом?
Заспіваймо разом,
Заспіваймо щиро,

Щоб у нашій хаті
Було щастя з миром!

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

1-й учень: Прощайте, друзі, вам низький уклін!

2-й учень: Щастя вам бажаємо всі ми, як один.

3-й учень: Хай і в нас, і в вас все буде гаразд,

Усі разом: Щоб ви і ми щасливі були!

Ведуча: Шановні гості, батьки, діти! Ось і закінчилось наше свято, але не закінчується знайомство з народними традиціями нашого народу. Любімо свою Батьківщину, її чарівну мову та дзвінкоголосу українську пісню, продовжуйте традиції і обряди нашого народу, зберігайте і поповнюйте творчу спадщину України.

РОЗДІЛ 3

ЕФЕКТИВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Ігрові тренінги. Гра – самостійний дуже важливий вид діяльності. Вона виявляє знання, інтелектуальні сили учнів. Показує рівень їх організаторських здібностей, розкриває творчий потенціал.

Театралізація. Дозвілля учнів має безліч сюжетів і соціальних ролей. Метод театралізації реалізується через спілкування, обряди, ритуали. Сприяє відтворенню різноманітних сюжетів із життя учнів.

Театральне мистецтво формує в дітей цілісний погляд на світ, створює можливість не лише для естетичного сприйняття, естетичного оцінювання, але, насамперед, естетичної діяльності, що формує творця, активну, ініціативну особистість. У процесі театральної творчості здійснюється активне залучення школярів як до естетичних, так і до моральних, світоглядних, пізнавальних цінностей. Головне в дитячій творчості – це усвідомлення дитиною себе як активного перетворюючого начала, що реалізує в процесі цього перетворення свою особистість і свої окремі здібності, знання та вміння.

Творчість дітей визначається не в об'єктивно новому кінцевому продукті, а в самостійному створенні дитиною системи власних взаємовідносин зі світом, у перетворенні навколишнього середовища і себе в цьому середовищі.

Для того, щоб молодші учні проявили творчість, необхідно збагачувати їх життєвий досвід яскравими художніми враженнями, надати необхідні знання і вміння. Чим багатший досвід дитини, тим яскравішими будуть творчі прояви в різних видах діяльності.

Оскільки, театралізовані ігри дають змогу вирішити багато завдань програми початкової школи: від ознайомлення із суспільними явищами, формування математичних уявлень до фізичного удосконалення, то їх впровадження має стати більш глибоким і займати більше місця в навчальній програмі молодших класів.

Різнманітність тематики, засобів зображення, емоційність театралізованих ігор дають можливість використовувати їх як всебічний засіб виховання особистості.

Театральна «дидактика» – це своєрідний клубок, принципи театральної педагогіки перетинаються один з одним і переплітаються, як волокна, що становлять нитку. Тому розповідь про різні принципи буде розповіддю про одне і те ж, тільки з різних сторін, а саме: про організацію заняття як гри-життя між мікрогрупами дітей і одночасно в кожній з них.

Соціо-ігровий стиль – це стиль всього навчання, всього уроку, а не одного його якогось елементу. Це не окремі «вставні номери», це не розминка, відпочинок або корисне дозвілля, це – стиль роботи вчителя і дітей, значення якого – не стільки полегшити дітям свою роботу, скільки дозволити їм, зацікавившись, добровільно і глибоко втягнутися в неї.

Соціо-ігрові театральні методики формують і тренують у сучасних дітей саме ті якості, які відрізняють підготовленого театального глядача: здатність до співпереживання і творчого відгуку, глядацька чуйність до деталей, вміння прочитувати її в спектаклі, пов'язувати з цілим, уважне відношення до іншої людини, до творчості, мистецтва.

В багатьох дослідженнях театралізовані ігри класифікуються по способу реалізації сюжету:

1. Непредметні ігри (ігри-драматизації), в яких діти самі знаходяться в образі діючої особи і виконують взяті на себе роль.

2. Предметні ігри (ігри-інсценізації), в яких діючими особами є визначені предмети (іграшки, ляльки лялькового театру настільного, пальчикового тощо).

Гра-драматизація – це синтетичний вид діяльності дітей. Виникнення її можливе при наявності міцних знань літературного тексту, навичок виразного читання, вміння адекватно рухатись, використовувати свою міміку та жести, вміння створювати ігрове середовище, добираючи необхідні атрибути.

Ігри-драматизації – це відтворення сюжету літературного твору власними діями виконавців ролей, використання ними засобів виразності – інтонації, міміки, пантоміми. Драматизація відбувається на основі особистих дій виконавців ролей. Ігри-драматизації ґрунтуються на власних діях виконавця ролі, який при цьому може використовувати ляльки чи персонажі, одягнуті на пальці. Дитина чи дорослий можуть грати самі у цьому випадку, переважно використовуючи свої засоби виразності – інтонацію, міміку, жести.

Ігри-інсценізації – їх ще називають режисерськими іграми, до них відносять настільний, тіньовий театр, театр на фланелеграфі. Тут дитина чи дорослий самі не є дійовими особами, але вони створюють сцени, ведуть роль іграшкового персонажа – об'ємного чи площинного. Пантоміма дитини тут обмежена, адже вона діє з нерухомою або малорухомою фігурою чи іграшкою.

Сюжетно-рольові ігри, або як їх ще називають творчо-образні гри за певним задумом дітей, який розкривається через відповідні події (сюжет, фабула) і розігрування ролей. Такі ігри пов'язані зі сферою людської діяльності й людських стосунків, оскільки своїм змістом вони відтворюють саме цей аспект дійсності. Вдаючись до них, діти намагаються по-своєму відтворити дії, взаємини дорослих, створюючи спеціальні ігрові ситуації. Дитина, вибираючи певну роль, має і відповідний цій ролі образ. З цього образу витікають ігрові дії дитини.

Через образи і дії діти вчаться виражати свої відчуття і емоції. Театралізовані ігри є динамічним феноменом прояву творчості дитини, їх розвиток виявляється насамперед у виникненні нових сюжетів – утілених у певних подіях образних відтворень задумів.

3.1. Театралізована вистава до Дня Перемоги (уривок)

Мета: виховувати в учнів повагу до героїчних подвигів співвітчизників, ушанувати пам'ять тих, хто загинув у роки Великої Вітчизняної війни; показати всю жорстокість, з якою був знищений наш народ; формувати патріотичні почуття гордості за старше покоління; сприяти пробудженню бажання вивчати історію своєї держави, берегти її традиції, уболівати за майбутнє країни.

(Лунає сучасна музика, на сцені стоять типові представники сучасної молоді. До них підходить скромно одягнута дівчина (Правда), музика стихається, але не вимикається).

Юнак:

О, привіт. Що ти за птиця,
Де взялося таке чудо?
Страшно навіть подивиться...
Є ще в світі такі люди?

Дівчина: *(обходить кругом Правду, смакає за одяг).*

Секонд-хенд, а чи вінтаж,
І косметика природна –
В цьому фішка і кураж?
З себе корчиш благородну?

Правда: *(впевнено)*

Слова пусті мене не ранять,
Порожній звук душі не крас.
Я – ваша генетична пам'ять,
Що час від часу оживає.

Юнак:

Це, типу, у тобі є ми,
Чи у мені твоя дещиця?

Ти краще порох не гони!
І справді – страшно подивиться...

Дівчина:

Ні, ти і я – поняття не тотожні,
Ми – різні, нас в одне не поєднать.
Це ствердження тупе і геть порожнє,
Цю істину не впишеш до понять.

Правда:

Я – правда, я – історія, я – сутність.
Без мене ви – ніхто: немає вас.
Враз покажу болючу незабутність,
Верну реальність у воєнний час.
Щоб ви відчули, як життя цінують,
Малюючи кривавим суть буття.
Убиті мрії дотепер пульсують,
Кричать до вас, щоб вберегли життя.

(Виконують вальс під пісню С. Ротару «Школьный вальс». Танець переривається оповіщенням Левітана про війну. Пара завмирає і слухає).

Першу дорослу сукню вдягнула,
Перші високі підбори.
Так танцювати цей вальс я хотіла
Разом з тобою, герою.
Бал випускний закружляв нас з тобою,
Ось і зоря у вікно загляда.
Ні, не зоря це, це сяння бою!
Це червень – 22, рік 41, війна.
(На середину сцени виходять два учні).

Хлопчик:

Не пускали мене воювати
Яблуневі, вишневі сади,
Не хотіла і мати пускати,
Але тихо сказала:

Дівчинка: Іди!..

Хлопчик: Подивилась у вічі:

Дівчинка: Бо треба...

Хлопчик:

Вже на заході грізно гуло,
І, як хмара вечірнього неба,
Серед поля лежало село.
Причувалися стогони й дзвони,
Що віщують навалу біди.
При дорозі джерельце бездонне
Стукотіло, як серце.

Дівчинка: Іди!..

Хлопчик:

На шляху шикувались солдати,

На травиці – сльоза чи роса...

І стояла на вигоні мати,

А за нею – поля й небеса.

(Музика змінюється на ліричну мелодію початку сорокових, сучасна молодь розгублено відступає, сідає на краю сцени. Заходить пара закоханих, прогулюються сценою, зупиняються, дивляться один на одного з ніжністю).

Юнак: Я так тебе кохаю, ти навіть не уявляєш, наскільки сильне моє почуття! Хочеш – кину небо тобі під ноги?

Дівчина: Ні.

Юнак: А хочеш всі квіти, що є у місті? Я зірву їх для тебе.

Дівчина: Ні. Нехай тішать людей.

Юнак: Що ж тобі хочеться понад усе?

Дівчина: Збудувати з тобою дім, народити чудових дітей: хлопчика і дівчинку, аби були схожі на нас. Хочу постаріти з тобою у заможній країні. Та поки що, мені б зустріти світанок у твоїх обіймах. Я прагну цього намріяного щастя.

Юнак: Виходь за мене, і я створю для тебе реальну казку, якій не буде кінця.

(Юнак пригортає до себе дівчину, завмирають, музика посилюється, враз змовкає, чується вибух. Тиша, виходить Правда з умовною книгою «Історії убитих поривань», розкриває, читає).

Правда: Дім не збудовано. Хлопчик і дівчинка не народилися, як мріяла вона. Він не створив реальну казку. Притча палкого кохання обірвалася на світанку. Вони лишилися лежати в обіймах, пришиті одне до одного кулеметною чергою, обвінчані смертю. Це – вигадана історія. *(Звертаючись до сучасного юнака).* Але якби на їхньому місці були твої предки, ти б не стояв зараз тут.

(Сучасний юнак опускає голову, підходить до закоханих, всі виходять зі сцени)

Правда: Червень 1941 року. Початок Великої Вітчизняної війни – розпач, розлуки, смерті і неймовірне прагнення захиститися від жаху. Але не сховавшись, розправивши груди, йти на ворога, жити так, немовби наступна хвилина – остання. І кожну зустріч поглядом цінувати як дарунок неба, і кожну хвилину кохати до нестями.

(Звук бомбардування, тиша. Забігає наступна пара, кружляють, бавляться у квача).

Юнак: Чекай, моя смугляночко, дай обійму.

Дівчина: Шалапут. Не займай мене, ліпше заспівай, хай серце натішиться твоїм голосом, коханий.

Юнак: Ти сказала «коханий»?!

Дівчина: *(сміючись)* Шалапут, тобі почулося – співай!

(Звучить пісня «Смуглянка»).

Дівчина: Ой, забруднилася. А хай тобі грець, нова ж одяганка! Тепер я негарна.

Юнак: Найкраща у світі. Поберемося, як відстріляємося?

Дівчина: Авжеж! В мене сукні весільної немає, але щось вигадую з підручного матеріалу: фату, наприклад, з марлі. Тільки б виліт сьогодні не затягнувся...

(Юнак пригортає, як в попередньому варіанті, дівчину. Музика обривається, лунає звук літака, що падає).

Правда: Кіноісторія Бикова, яку не можна дивитися без сліз. Він і Вона. Не будемо давати імена, адже таких юних «смугляночок» і веселих «шалапутів» загинуло тисячі. Йому здавалося, що земля і небо були порожніми, допоки не стрів її. А Вона хотіла мати гарний вигляд, все чепурилася, мріяла про весільну сукню. *(Звертається до дівчини, яка критикувала її вбрання).* Уяви, що Вона – твоя прабабуся, адже ви схожі: любляете гарно виглядати. Ти купуєш одяг у бутиках, міняючи його із заздрісною систематичністю, а її намріяна цінність – фата з марлі, яку так і не вдягла.

(Дівчина підходить до пари, дістає з сумочки шматок марлі, намагається нею прикрити дівчину, але опускає долі, обіймає пару – виходять).

(Лунає кулеметна черга, звуки бою. На сцену заходить наступна пара: поранений босць та медсестра).

Дівчина: Ти потерпи, нам лишилося зовсім трішки, поглянь – он видніється червоний хрест. *(Юнак спотикається, безсило стає на коліна, підводиться з допомогою медсестри).*

Юнак: Мені не можна помирати. Я – останній живий у матері лишився, з п'ятьох синів, вона ж невісток хороших чекала, онуків серцем жадала.

Дівчина: Так дочекається, ще набавиться з онучатами, буде їм колискові співати.

Юнак: Ти – дуже вродлива, очі які гарні, вуста – намальовані, любо подивитись. Ти б сподобалась моїй мамі, малечі б нам народила.

Дівчина: Ти робиш мені пропозицію?

Юнак: Так. Відвоюємо – одружимося, якщо виживу.

Дівчина: Аякже, тепер мусиш, бо ж заміж погукав.

(Чується кулеметна черга, дівчина обіймає юнака, завмирають, лунає журлива мелодія).

Правда: *(звертається до сучасного юнака).* Ти тринькаєш кожен день на пустощі, гулянки, примітивну музику і тупі балачки з такими ж, як і сам, гульвісами. А твоя мати працює з ранку до ночі, аби виконати усі твої забаганки, оплатити нічні клуби і навчання у виші. Але тобі все мало... ти витрачаєш не гроші – життя: своє і неньчине, ведучи щоденну війну за вигадані привілеї. Мати терпить, адже – мати. Наскільки її вистачить?

Взавтра може статися так, як у цій історії. Схаменися! (*Юнак підходить до пари – виходять зі сцени*).

Правда: Старенька згорьована мама отримала п'яту похоронку. Серце не витримало – померла востаннє. Так, востаннє, адже помирала кожного разу, коли читала на пожовклому папері: «Ваш син загинув смертю хоробрих, пропав безвісти, захищаючи Вітчизну». Її не вшановували орденами, не поставили обеліск на її могилі – забули. Але вони – є!!! Матері, які не дочекалися синів. Схилімо голови над найбільшим подвигом жінок нашого народу, що гинули разом із синами, бо немає більшої жертви, ніж віддати дитину на захист рідної землі.

(*Лунає пісня «Журавлі», читається вірш*).

ВКРАЇНСЬКА МАТИ

Я пам'ятник зведу не погребальний,
Що з мармуру-граніту, а вербальний.
Пуцу його ходить по всій країні,
Повідати і старцю, і дитині
Про вас, моя ріднесенька матусю,
Бодай словечком в ноги поклонюся.
Вуглинкою добу означу грізну,
Хай спомини страшні справляють тризну
За страченим польотом пташеняток,
Що їх в жертву випестила мати.
Лягає стрімко профіль обеліска –
І лине ніжна пісня край колиски,
Юнацький сміх загублений в сирені,
Надії закатовані, даремні.
На мамину поставу тінь лягає –
Плечем, здається, небо підпирає,
Тримає на собі дещицю раю
Вкраїнських хмар, утому небокраю.
Так хочеться здійснитись, полетіти
Туди, де бій, де смерть, де рідні діти,
Грудьми позакривати дзоти-точки,
Від кулі захистить своїх синочків.
Застиг у горлі крик німий зажури,
Малює вуглик нездоланні мури,
Заковує печаль і біль нетлінні
У сірих глибах, впертому камінні.
Стривайте, ні, не треба, геть ці брили!
Здійме угору мати руки-крила,
Подасться у воєнні сорокові,
Лелечкам погукає: «Чорноброві!»
Хай скажуть: «Загордилась ваша мати,
Повиростали мужніми солдати...».

Не стачить на планеті всій граніту,
Щоб серце мами викресать для світу.
Хіба жагу любові для дитяти
У мрамурі хтось годен передати?
Зі слів подяки пам'ятник зведемо,
У кожній їх людині віднайдемо,
Відпустимо ходити на простори:
В діброву, у пустелю і на море.
Всяк суций на планеті має знати,
Якою є свята вкраїнська Мати.

Правда: Історія кохання: щирого, жертвовного. Скільки було його?
(Звертається до сучасної дівчини). А ти кохатимеш до самозречення, підеш
за любим землю рідну захистити? Якби не вони, які майбутню волю ставили
вище за власне життя, невідомо, що б ми мали зараз. Важлива сутність тих
боїв – землю захистити, рід зберегти, щоб пам'ять могла сьогодні до вас
говорити.

(Дівчина підходить до пари, заходять інші учасники дійства).

Дівчина:

Схилю коліна перед подвигом святим,
Хай серце в такт мелодії лунає.
Я буду жити вірою, іти,
Бо подвиг ваш до волі закликає.

Юнак:

Я зможу досягнути тих узвищ,
Котрі історію наповнюють барвисто,
Щоб розбудити спогади із тиш,
Щоб процвітало і село, і місто.

Дівчина:

Я житиму одним-єдиним днем,
І так, щоб не проходив він безслідно.
Спокуси закарбуються до клем,
Щоб відтворити час Господній гідно.

Юнак:

І бути чесним, перш за все собі –
Чи стачить сили подвиг повторити...
Собою бути, не губитися в юрбі,
Прийдешній час із гордістю прожити.

Правда:

Вклоніться, пригадайте, проживіть
Життям, яке можливо, не судилось.
Травневий день кричатиме з століть,
Надія предків правдою звершилась!
Прийдіть в покорі родом до могил,
Приносьте маки – символічні рани,

Вслухайтесь в пісню із лелечих крил,
Можливо, з нею линуть ветерани.
(Пісня Н. Май «**Маки червоні**»)
Маки червоні – символ Перемоги.
Ці квіти – кров загиблих на війні.
І матері сіють маки червоні
На могилах своїх юних синів.
Маки червоні на вітрі палають,
Нам, нагадавши про ті страшні дні.
Маки червоні тихо ридають,
Низько схиливши голівки свої.
Не коріте моє покоління.
Це – рядів ваших міць і коріння.
І за моду його не судіть,
З чистим серцем ви підійдіть.
Справа зовсім не втім, як танцюєм.
Справа в тім, як живем і працюєм,
Як в болоті бредем по коліна.
Це – також молоде покоління.
Правда ваша – війна від нас далі,
А у вас – ордени і медалі.
І на подвиг за першим велінням
Грудьми стане моє покоління.
Попереду й нагороди, і звання,
Ми, старший товаришу, з вами.
Якщо треба – застигнем в граніті.
Покоління моє не коріте.
Моя провина – і не більше, і не менше:
Я – відголосок рваної струни.
Сьогодні я молюсь за всіх загиблих
І за тих, хто вижив,
Від імені непам'ятаючих війни.
(Лунає пісня «**Я онука солдата...**»).

Правда: Пам'ять ... вона не має початку і кінця. Тіла солдат, що полягли у землю, давно стали землею. І завдяки одному серцю, що перестало битися тоді, сьогодні на нашій землі б'ються тисячі сердець.

Пам'ятайте про тих, що безвісті пропали,
Пам'ятайте про тих, що не встали, як впали.
Пам'ятайте про тих, що згоріли, як зорі, -
Такі чисті і чесні, як повітря прозоре.
Пам'ятайте про тих, що за правду повстали,
Пам'ятайте про тих, що лягли на заставах.
Пам'ятайте про тих, стрибали під танки...

Є в місцях невідомих невідомі останки.
Пам'ятайте про них і у праці, і в пісні –
Хай відомими стануть всі герої безвісні.

Правда: вшануємо хвилиною мовчання тих, хто звеличив нашу землю,
завдяки кому наше життя зігріте сонячним сяйвом і мирною блакиттю небес.
(*Хвилина мовчання*).

Народжені жити, любити, творити давно пішли з життя, для них війна
закінчилася не салютом, а свинцем у серці. Вони заповідали нам берегти,
пам'ятати і любити свою Батьківщину. Тож завдання нашого покоління – не
забути людей, які прославили Вітчизну своїм героїзмом.

Мир на Землі – це затишок і тиша,
Це сміх дитячий і душі політ,
Коли поет чарівні вірші пише
Про незвичайний, дивовижний світ.

Мир на Землі – це росяні світанки,
Краса і творчість, пісня у гаях.
Мир на Землі – це вечори і ранки
Із радістю і щастям у серцях.
Мир на Землі – це дім, і мама, й тато,
Й любові стільки – просто через край.
Це та земля, де щастя є багато
І в кожній хаті – хліба коровай.

Це та Земля, де сміх і пісня лине,
А діти йдуть до школи знов і знов,
Й ніколи у боях ніхто не гине,
Бо там господар – щастя і любов.

Хай пісня лине в синь небес крилато,
У мирне небо хай зліта салют!
День Перемоги – це найкраще свято!
І на землі хай в мирі всі живуть!
(*Лунає пісня «Перемога»*).

Творчий розвиток особистості зумовлює все її особисте життя.
Прагнення людини до творчих досягнень викликане різними її потребами:
фізіологічними (відпочинку); в особистій безпеці (захист від загроз); у
спілкуванні; прихильності та любові, у повазі довколишніх, адекватному
само оцінюванні, у самостійності, в успіхові; у реалізації своїх здібностей, у
самовизначенні.

Проблема творчого розвитку набирає дедалі більшої ваги.
Громадськість усвідомлює, що слід розвивати творчі здібності кожної
людини, а не тільки особливо обдарованих.

Розвитком творчої особистості важко керувати. Є багато речей, що впливають на інтелектуальний розвиток, серед них умови, в яких формується дитина, середовище, що її оточує. Однак найважливішим для творчого розвитку особистості є характер її навчальної діяльності.

ВИСНОВКИ

У наш час люди все більше усвідомлюють, що саме творчість є найважливішою складовою особистого щастя і професійного успіху. Творчі люди постійно йдуть вперед у роботі, щось вигадують, будують, живуть повноцінним життям, зустрічаються з цікавими людьми, мандрують, стають лідерами в компаніях, бо знають, як вирішувати проблеми і як заряджати енергією інших.

Що ж підтримує вогонь творчості? Передусім – цікавість. Діти запитують про все і на все мають відповідь. «Якщо ви мрієте про щось – значить ви можете це здійснити. Волт Дісней» – саме ця думка є одним з основних принципів освітнього процесу. Тому кожне заход – це результат спільної діяльності педагога-організатора і дітей, подорож, знайомство з прекрасним, зі світом краси, фантазії, творчості, адже педагог тільки тоді хороший, коли він вчить і сам вчиться.

Творчі здібності формуються протягом усього життя людини. Проте в генезисі її становлення існують оптимальні вікові періоди її формування.

Шкільний вік є сприятливим для творчого розвитку дітей, їхніх здібностей, їхніх здібностей до творчості. Саме в цей період активно розвивається уява, дар фантазувати, творчо мислити, помітно проявляється допитливість, формується вміння спостерігати, порівнювати, критично оцінювати діяльність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буган Ю. В., Тимчишин О. І., Борисюк С. В. Порадник методисту з виховної роботи. – Тернопіль, 1997.
2. Все для вчителя. – Київ: Жовтень, 2001. – №30.
3. Забродський М. М. Основи вікової психології: Навч. посіб. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2001.
4. Кашкін Ю. Театральна академія життя // Завуч. – 2001. – №13.
5. Красовицький М. Особистісно-зорієнтована виховна система // Завуч. – 2002.- №6.
6. Татаренко М. Г. Закони ойкумени і розвиток творчої особистості молодших школярів шляхом театральної педагогіки // Рідна школа. – 2004. – жовтень. – С. 44–46.
7. Татаренко М. Г. Майстер-клас – лабораторія розвитку творчих здібностей молодших школярів. Проблеми дидактики // Рідна школа. – 2004. – червень.
8. Татаренко М. Г. Театральна педагогіка як фактор гуманізації освітньої системи // Відкриті еволюціонуючі системи. Тези міжнар. наук.-практ. конф. – Т.П.-К.: ВНЗ ВМУРоЛ.
9. Хоружа Л. Молодший школяр як об'єкт етичного впливу вчителя // Початкова школа. – 2004. – №1.
10. Школа життєтворчості особистості: Наук.-метод. зб. / Ред. кол.: В. М. Доній, Г. М. Несен, І. Г. Єрмаков та ін. – К. : ІСДО, 1995.

ДОДАТКИ

Додаток 1

У пісні нашій – наша сила

Ведучий. Є край, де найкращі у світі пісні,
І цвітом чарує калина,
Де сонечко вперше всміхнулось мені,
Де дім мій – моя Україна!

Ведуча. Під рідним небом жайворон співа,
Я б рада знати тих пісень слова.
Я слухала: співала та пташина
Одне святеє слово: «Україна».

Ведучий . На ріднім полі шепчуть колоски,
Я б радий знати тихі їх думки.
Я б слухав би, як кожна колосина
Шептала тихо слово «Україна».

Ведуча. О, Боже, дай повік любити край,
Де квітка, пташка і зелений гай,
Де вірна тій землі дитина
Живе єдиним словом – «Україна!»

Ведуча: Доброго дня, шановні вчителі, учні, і гості нашої школи!!

Ведучий: Ми раді вітати вас на святі української пісні, присвяченому
Дню збройних сил України!

Ведуча: Наш захід проводиться у формі конкурсу, в якому братимуть
участь учні від п'ятого по дев'ятий класи.

Ведучий: Сьогоднішні змагання можна вважати досить символічними, адже учні будуть змагатися цілими колективами – класами, а це допоможе ще більше об'єднатися і згуртуватися нашим класним родинам.

Ведуча: Адже головна ціль нашого свята – довести, що пісня об'єднує український народ, і надає йому неабиякої сили .

Ведучий: Оцінювати конкурсантів буде наше вельмишановне журі: ...

Ведуча:

Українська пісня – рай!

Хоч ти слухай, хоч співай,

Ведучий: Заспіваєте ж но, малята,

Щоб усіх нас привітати?

Ведуча: Зустрічайте, для вас співають учні п'ятого класу

Разом: «Ми – козаки»!!!

Пісня 5 класу « Ми козаки»

Ведучий:

Мій край чудовий – Україна!

Тут народились ти і я.

Тут над ставком верба й калина,

Чарівна пісня солов'я.

Ведуча: І найдорожча рідна мова –

Джерельцем радісно дзвенить.

І мила пісня колискова,

Чумацький шлях кудись зорить.

Ведучий: Усе найкраще і єдине,

І радощі усі, й жалі...

Ведуча: Мій рідний краю, Україно!

Найкраще місце на землі!

Ведучий: До виступу запрошуються учні 6-го класу.

Ведуча: Для вас звучить пісня «Пісня Джури»!!!

Пісня 6 класу «Пісня Джури»

Ведуча: Ми діти України,

Ми квіти України.

В наших душах квітучих

Море почуттів жагучих.

Ведучий: Ми чарівно-чепурні, яскраві, запашні,
Тендітно-ніжні, приємні і привітні.
Ми волелюбні, сильні, вольові,
Самобутні, мудрі – ми такі!

Ведуча: Саме такими є і учні 7 класу, які зараз заспівають для нас свою пісню.

Ведуча: Пісня «Гей, розливайся, дуб зелененький»!!!

Ведучий:

Із народної скарбниці
Наче з чистої криниці.
Дістаєм багатство й силу
Й стоголосу ніжну й милу
Звідти пісню ми берем.

Ведуча: Хто цю пісню збереже
Її у серці плекать буде
Скарби найбільші той знайде,
Які лиш можуть мати люди.

Ведучий: До виступу запрошуються учні 8 класу, які заспівають для нас свою «**Ой на горі та жінці жнуть**»!!!

Пісня 8 класу «Ой на горі та жінці жнуть»

Ведуча: Скільки настраждався наш народ, скільки мук і випробувань випало на складну долю простого українця, і що найстрашніше – ці страждання продовжуються й нині...

Ведучий: Щодня в наш час сміливі і відважні українські воїни гинуть в боротьбі за безхмарне й чисте небо у власній країні, безстрашно і мужньо тримаються в бою з ворогом і суворими погодними умовами водночас.

Ведуча: Ми хочемо від усього серця щиро подякувати їм за їхній щоденний подвиг і побажати здоров'я і витримки, а головне – повернутися додому живими...

Ведучий: Зустрічайте колектив 9 класу з прекрасною і, водночас, тривожною піснею – побажанням

Разом: Повертайся живим!!!

Пісня 9-го класу «Повертайся живим»

Ведуча: На цій тривожній ноті завершуються виступи наших конкурсантів.

Ведучий: Усі команди були чудовими, кожна по-своєму. Хтось порадував веселими і запальними піснями, а хтось зачарував ліричними і проникливими композиціями...

Ведуча: Гадаю, усім дуже сподобалися виступи наших команд, тому давайте ще раз подякуємо нашим учасникам щирими оплесками!

Ведучий: А зараз настав час підсумків, нашого конкурсу і оголошення переможців. Тому, слово надається нашому вельмишановному журі.

Виступ журі. Оголошення результатів конкурсу. Привітання команд-переможниць.

Ведуча: Ми вітаємо переможців сьогоднішнього свята. Бажаємо усім міцного здоров'я, добра, віри у власні сили і можливості, а головне – миру на нашій землі.

Ведуча: Кружляй же завжди, пісне, на орбіті,
Брини й мужай, в різноголоссі нот,

Ведучий: Про рідний край і нашу пісню в світі
Не забувай, співучий мій народ!

Ведуча: Бо без пісні не буває сонця,
Бо без пісні не буває цвіту,

Ведучий: Заспіваймо ж пісню українську
Хай вона луна по всьому світу!!!

Усі команди співають Гімн України

Сценарій зустрічі з воїнами АТО «Зростаймо патріотами своєї країни!»

(На початку звучить музика Миколи Скорика)

З тривогою вслухаюся в новини:
Снаряди рвуться, вибухають міни.
Уся в сльозах гірких моя країна,
страждає, плаче й молиться за сина.

Донецьк, Луганськ, містечко Щастя...
Коли в красі побачити вас вдасться?!
В страшних руїнах і степ, й долина –
великая, розрита могила.

Не висихають материні очі,
сумують діти, плачучи щоночі,
щемлять від болю люблячі серця –
навіки проклята безжальна війна.

Країно! Доле! Цвіте волошковий!
Твій дух – міцний, і вільний, і здоровий.
Сини ж твої – безстрашні, горді, дужі,
до болю й втрат твоїх серцем не байдужі.

За тебе, земле, в бій ідуть завзято,
вмирають, як герої, ці солдати.
Та пам'яттю нетлінною вертають
і вдячністю – «Героям слава!» – воскресають.

Ведуча: Війна – це жах..

Війна – це руйнація...

Війна – це смерть...

Офіційно її немає, та вона поруч щодня.

Але є ті, для яких Батьківщина більша за життя – герої, які не вмирають.

Ведуча: Дорогі гості, захисники й герої нашої країни! Ми раді Вас вітати у нашому навчальному закладі. Нам дуже приємно, що Ви з мужністю, наполегливістю й вірою в краще майбутнє, стали на захист нашої Батьківщини.

Ми дякуємо Вам за те, що забуваючи про страх, про біль, про безпеку, Ви всі як один, незалежно від віку й роду занять, встали на боротьбу з ворогом. Кожен з Вас ясно усвідомлював, що може загинути в будь-яку секунду, але раз за разом піднімався в бій, захищаючи свій дім, свою родину, свою Батьківщину від ворогів, тому що кожен з Вас знав, «Що якщо не я, то хто ж».

Ведуча: Слово надається директору НВК Киві Марії Миколаївні.

Ведуча: Вже занадто багато ми чуємо кожен день про кроки війни. І навряд чи ми спокій відчуємо, поки гинуть України сини.

(Звучить фон пісні «Плине кача на Тисині»)

Ведуча:

Нам невідомі всіх їх імена,
Хто їх чекає, хто за ними плаче,
Де їхній дім, як їм болить війна,
Яке в них серце – щире чи терпляче.
Як страшно їм, коли усе горить.
Коли руїни, смерть перед очима.
І як в бою важлива кожна мить,

Які в них білі крила за плечима.
Нам невідомі мрії й здобуття.
Всі їхні рани, всі слова прощання.
Вони – солдати, що кладуть життя заради нас і мирного світання.
І без імен помолимося за них,
За трошки вдачі світлої, простої.
В час зрад страшних і втрат таких гірких. І без імен вони для нас герої.
Ми просимо хвилиною мовчання вшанувати всіх солдатів, які загинули
в антитерористичній операції, захищаючи нас, і які назавжди в нашій пам'яті
залишаться героями.

(Хвилина мовчання).

Ведуча:

Наші хлопці – титану міцніше!
Не беруть їх хай кулі та міни!
Хай Господь захищає сильніше!
Своїх героїв – синів України!
Слово надається ...

Ведучий: Дорогі наші захисники, ми, підрастаюче покоління, обіцяємо
рівнятись на вас і стати справжніми патріотами своєї держави, боротися за
волю, честь і за народ.

Звертаємось і до тих воїнів, хто зараз продовжує захищати нас від
ворога.

Ведуча:

Дорогі наші хлопці-орлята,
Ми слідкуєм за вами щодня,
Молим Бога, щоб вас не здолати,
Щоб скоріше скінчилась війна.
На екрані бачим щорання,
Як ви билися мужньо вночі,
Радості мало, хіба що страждання.

Але раді, що ви ще живі.
То ж вертайтеся, рідні, живими,
Щоб усмішка була на лиці,
Вас чекають кохані і мами,
Та ще в декого діти малі.
Ми бажаєм Вам щастя й здоров'я, перемоги в безглуздій війні.
Хай збуваються мрії, покинуть тривоги.
Хай завжди буде мир на землі!...

(Пісня про мир у виконанні учениць 5 класу)

Ведуча: Сьогодні десятки тисяч наших синів, братів, чоловіків, коханих – патріотів нашої держави знаходяться на передовій, захищаючи неньку Україну.

Сотні Ваших побратимів, що отримали поранення в боях, перебувають у військових шпиталях. І сьогодні їм, як ніколи, потрібні наша увага, добре слово, підтримка.

Ведуча: Учні нашої школи написали найщиріші слова подяки та підтримки у своїх листах, висвітлили свої найтепліші побажання в малюнках.

Ми вручаємо їх Вам, наші герої, і просимо передати побратимам на передову.

(вручення дитячих листів та малюнків)
Дякуємо бійцям за їх подвиги та за прихід на зустріч

Безпека на дорозі

Мета: поглибити знання учнів з правил дорожнього руху; продовжити формування уяви школярів про безпеку дорожнього руху під час пересування по вулицям та дорогам; закріпити навички виконання основних правил руху з метою попередження дитячого травматизму.

Хід заняття

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Клас попередньо поділений на групи:

- «Пішоходи»;
- «Водії»;
- «Пасажири».

Кожна група готувала доповідь про основні права та обов'язки учасників дорожнього руху.

II. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ ЗАНЯТТЯ

Вступне слово вчителя:

За даними Звіту ВООЗ про стан безпеки дорожнього руху в світі 2020 р., щороку внаслідок дорожньо-транспортних пригод у світі гине 1 млн 350 тис. осіб та близько 50 млн травмуються.

Дорожньо-транспортний травматизм є восьмим у переліку причин смертності у світі, головною причиною смертності молоді у віці 15-29 років та другою – серед дітей у віці від 5 до 14 років.

В Україні найбільшу кількість загиблих в ДТП складають пішоходи (42%), водії та пасажери 4-х колісних легкових транспортних засобів (18%), мотоциклісти (9%) та велосипедисти (7%).

За статистикою, приблизно три чверті всіх ДТП з участю дітей відбуваються як результат їх непередуманих дій. Найчастіше трапляються:

1. Перехід через дорогу в недозволеному місці – 35-40%.
2. Несподіваний вихід із-за транспорту, що стоїть або рухається – 25-30%.
3. Недотримання сигналів світлофора – 10-15%.
4. Гра па дорозі або рух по ній при наявності тротуару – 5-10%.

Статистика аварійності на дорогах України.

За 11 місяців 2021 року:

– сталося 135 695 ДТП, що майже на 8% менше порівняно з минулим роком;

– загинуло 3 024 особи, з них 165 дітей;

– травмовано – 28 305 осіб, у т.ч. 3 777 дітей.

Як можна попередити непередумані дії учнів на дорогах?

Як не допустити ріст ДТП з участю дітей?

Для цього необхідно навчання правилам дорожнього руху розглядати як частину навчальної-виховної роботи школи. При цьому важливими умовами навчання повинні стати регулярність занять, їх безперервність, систематичність. Поряд з традиційними уроками необхідно проводити і позакласні заходи. Таким являється і цей.

Кожного дня ви йдете до школи, щоб отримати нові знання та з'ясувати для себе все більше нового та цікавого.

Сьогодні ми поговоримо про права та обов'язки усіх учасників дорожнього руху. Слід зауважити, що учасниками дорожнього руху є особи, які використовують автомобільні дороги, вулиці, залізничні переїзди або інші місця, призначені для пересування людей та перевезення вантажів за допомогою транспортних засобів. До учасників дорожнього руху належать водії та пасажирів транспортних засобів, пішоходи, велосипедисти. Саме тому, сьогодні ми поділилися на 3 групи.

ІІІ. ПРЕДСТАВЛЕННЯ ГРУП

Ведучий: Виступ групи «Пішоходи»

Пішохід (також піший або (рідко) пішоходець) – особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу.

До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в інвалідних візках без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки або візок.

Як учасник дорожнього руху, пішохід **має право:**

– на переважне перетинання проїзної частини по позначених пішохідних переходах;

– при відсутності в зоні видимості переходу чи перехрестя переходити дорогу, вулицю, залізничний переїзд під прямим кутом до краю проїзної частини на дільниці, де вона добре проглядається в обидві сторони;

– вимагати від державних та місцевих органів влади, власників автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів створення необхідних умов для забезпечення безпеки руху.

Слід нагадати, що кожен громадянин крім прав має ще й *обов'язки*. До них можна віднести:

1. Рухатися по тротуарах, пішохідних або велосипедних доріжках, узбіччях, а в разі їх відсутності – по краю проїзної частини автомобільної дороги чи вулиці.

2. Перетинати проїзну частину автомобільної дороги, вулиці по пішохідних переходах, а в разі їх відсутності - на перехрестях по лінії тротуарів і узбіч.

3. Керуватися сигналами регулювальника та світлофора в місцях, де дорожній рух регулюється.

4. Не затримуватися і не зупинятися без необхідності на проїзній частині автомобільної дороги, вулиці і залізничному переїзді.

5. Не переходити проїзну частину автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, поза пішохідними переходами при наявності роздільної смуги, а також у місцях, де встановлені пішохідні чи дорожні огороження.

6. Стримуватися від переходу проїзної частини при наближенні транспортного засобу з включеними проблісковим маячком та спеціальним звуковим сигналом.

7. Не виходити на проїзну частину із-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, не переконавшись у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

Ведучий: Виступ групи «Водії»

Водій – особа, яка керує транспортним засобом і має при собі посвідчення водія відповідної категорії. Вершник, візник, погонич тварин, який веде їх за повід, прирівнюється до водія. Водієм є також особа, яка навчає керуванню, знаходячись безпосередньо у транспортному засобі.

У законі України «Про дорожній рух» закріплені основні права та обов'язки водіїв.

До основних *прав* водіїв відносяться:

– керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі на дорогах, вулицях та в інших місцях, де рух транспорту не заборонено у встановленому порядку;

– довіряти у встановленому порядку право користування і розпорядження приватним транспортним засобом іншій особі, яка має відповідне право на керування;

– знати причин у зупинки транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також прізвище і посаду цієї особи;

– відступати від вимог цього розділу Закону в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян;

– на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам поліції та охорони здоров'я у випадках, передбачених цим Законом;

– на відшкодування збитків, завданих внаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки руху;

– одержувати необхідну допомогу від посадових осіб, організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху.

Водій зобов'язаний:

– мати при собі та на вимогу працівників поліції, а водії військових транспортних засобів – на вимогу посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, пред'являти для перевірки посвідчення водія, реєстраційний документ на транспортний засіб, а у випадках, передбачених законодавством, – страховий поліс (сертифікат) про укладення договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, ліцензійну картку на автомобільний транспортний засіб у разі надання послуг з перевезення пасажирів і небезпечних вантажів;

– виконувати розпорядження працівників поліції, а водії військових транспортних засобів – посадових осіб військової інспекції безпеки дорожнього руху Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, що даються в межах їх компетенції, передбаченої чинним законодавством. Правилами дорожнього руху та іншими нормативними актами;

– вживати всіх можливих заходів до забезпечення безпечних умов для пересування найбільш уразливих учасників дорожнього руху – дітей, інвалідів, велосипедистів і людей похилого віку;

– не допускати випадків керування транспортним засобом у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння, алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також не передавати керування транспортним засобом особі, яка перебуває в такому стані або під впливом таких препаратів;

– перевірити перед вирушенням у дорогу технічний стан транспортного засобу та стежити за ним у дорозі;

– своєчасно подавати транспортний засіб, що підлягає обов'язковому технічному контролю, на такий контроль;

– під час руху на автомобілі, обладнаному ремнями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі – в застебнутому мотошоломі;

– надавати переважне право для проїзду транспортним засобам із включеними синіми або червоними проблисковими маячками та спеціальними звуковими сигналами;

– сплатити збір за першу реєстрацію транспортного засобу згідно з Податковим кодексом України;

– надавати переважне право руху пішоходу, який знаходиться на пішохідній доріжці (зебрі). У цьому разі водій зобов'язаний надати можливість пішоходу безпечно перейти дорогу, вулицю;

– вживати заходів щодо збереження чистоти автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів та смуги відчуження, у тому числі з боку пасажирів.

Ведучий: Виступ «Пасажирів»

Пасажир – це особа, яка користується транспортним засобом, але не причетна до керування ним.

У поїзді, трамваї або автобусі необхідно пам'ятати про дотримання певних правил.

Серед основних *правил* можна виділити:

– заходити в транспорт не поспішаючи, дотримуючись черги, не випереджаючи всіх;

– у транспорті не штовхатися, намагатися не ущільняти та заважати іншим пасажиром;

– поступатися місцем старшим і дівчатам, вживаючи ввічливі слова;

– не розмовляти в салоні голосно, не заважати пасажирам при вході та виході;

– при необхідності придбати білет та пред'являти за вимогою;

– стояти в проході з правого боку щоб не заважати тим, хто виходить;

– у транспорті не вживати їжу та напої;

– виходячи, пропускати старших, допомагати літнім людям, інвалідам або маленьким дітям;

– не чіпати чужі речі та не заставляти прохід своїми;

– бути ввічливим з водієм та іншими пасажирами.

Пасажир, тобто особа, яка користується транспортним засобом, але не причетна до керування ним *зобов'язаний*:

– здійснювати посадку в транспортний засіб лише із спеціального майданчика, а в разі його відсутності – з тротуару чи узбіччя;

– здійснювати посадку і висадку лише після повного припинення руху транспортного засобу;

– не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом;

– під час руху на автомобілі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим, а на мотоциклі – в застебнутому мотошоломі.

Пасажир при користуванні транспортним засобом має *право* на:

– безпечне перевезення себе і багажу;

– відшкодування заподіяних збитків;

– своєчасну і точну інформацію про умови і порядок руху.

IV. «РОЗМИНКА»

Ведучий: Група «Пішоходи»

1. Частина дороги, призначена для руху пішоходів через проїжджу частину... (*пішохідний перехід*).

2. Особа, яка керує транспортним засобом... (*водій*).

3. Написи та лінії на проїжджій частині... (*дорожня розмітка*).
4. Пристрій для регулювання руху в певних напрямках... (*світлофор*).
5. Дорожня розмітка може бути двох видів, а саме: горизонтальна та... (*вертикальна*).

6. Для введення обмежень в русі застосовують ... (*заборонні дорожні знаки*).

Ведучий: Група «Водії»

1. Пішохідний світлофор, на відміну від звичайного, має тільки ... (*два сигнали червоний та зелений*).

2. Загальною ознакою попереджувальних дорожніх знаків є ... (*трикутник з червоною облямівкою та білим фоном*).

3. Працівник поліції, який регулює дорожній рух... (*регулювальник*).

4. Транспорт, який стоїть обходити тільки... (*позаду*).

5. Нормативний документ, який встановлює порядок дорожнього руху на всій території України... (*правила дорожнього руху*).

6. Учасниками дорожнього руху є: водій, пішохід та... (*пасажир*).

Ведучий: Група «Пасажирів»

1. Чорні та білі лінії та смуги, нанесені на стовпи та огорожі ... (*вертикальна дорожня розмітка*).

2. Світлофор з символами людини... (*пішохідний світлофор*).

3. Інформують про розміщення об'єктів сервісу... (*знаки сервісу*).

4. Звичайний світлофор має три сигнали, а саме: червоний... (*жовтий та зелений*).

5. Дорожня розмітка може бути двох видів, а саме вертикальна та ... (*горизонтальна*).

6. Загальною ознакою заборонних знаків є... (*коло з червоною облямівкою та білим фоном*).

Вчитель:

Ви довели, що вмієте відповідати швидко і правильно.

А зараз завдання буде складнішим. Вам потрібно розв'язати задачі, але не такі, як на уроках математики. Задачі ситуативні.

Ведучий: Група «Пішоходи»

Ситуація 1. На свій день народження Денис отримав від батьків довгоочікуваний подарунок – мотоцикл. Хлопцеві здалося, що управляти ним дуже легко, і наступного дня він запропонував своїй однокласниці покататися. Дівчина відмовилася. Чи правильно вона вчинила?

Відповідь. Дівчинка повинна з'ясувати: чи обладнано мотоцикл сидінням, ручкою і підставкою для ніг; чи має водій права; чи є захисні шоломи для водія і пасажера; чи виповнилося пасажиром 12 років.

Ведучий: Група «Водії»

Ситуація 2. Сталося це вранці, якраз у годину «пік», коли багато людей вирушають у своїх справах: діти – в школу, а дорослі – на роботу.

Хлопчик дуже поспішав, щоб не запізнитися на урок. Вистрибнув із автобуса, глянув ліворуч – і мерщій через дорогу. Але не помітив, що з-за рогу будинку виїхав легковий автомобіль. Водій побачив хлопчика, коли зупинити машину вчасно було вже не можливо. Заскрипіли гальма, та машина продовжувала рух. Водій спробував взяти ліворуч, але там – зустрічний потік транспорту... З важкими травмами хлопчика забрала «швидка», а от водія врятувати не вдалося. Хто винен у цій ситуації? Як потрібно обходити транспортні засоби?

Відповідь. У цій ситуації винен хлопчик, тому що він не переконався в безпеці на дорозі. Автобус, автомобіль, тролейбус потрібно обходити ззаду, а трамвай спереду, щоб бачити трамвай, який їде назустріч.

Ведучий: Група «Пасажирів»

Ситуація 3. Дівчинці при поверненні зі школи додому, необхідно перейти дорогу. Побачивши знак «Діти», вона впевнено закрокувала через проїзну частину. Чи правильно зробила дівчинка? Якщо ні, то чому? Які знаки ви б запропонувати встановити на даному місці?

Відповідь: Знак «Діти» не дає переваги пішоходу при переході дороги. Дівчинці потрібно було зупинитися на тротуарі, глянути ліворуч і, лише переконавшись, що смуга руху вільна, дійти до середини дороги. Зупинитися на осьовій лінії, подивитися праворуч і закінчити перехід, якщо немає машин. На даному місці я б запропонував зробити підземний перехід, встановити кнопку для пішоходів.

V. «А ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ...?»

Ведучий: Група «Пішоходи»

Запитання: *Яке явище в сучасних умовах називають «убивцею № 1» у світі?*

Відповідь. Дорожньо-транспортні пригоди називають «убивцею № 1» у світі.

Запитання: *Яке місце в Європі посідає Україна за рівнем смертності від дорожньо-транспортних пригод?*

Відповідь. Прикро визнавати, але за рівнем смертності від дорожньо-транспортних пригод Україна посідає п'яте місце в Європі. За офіційною статистикою, торік в аваріях загинуло 4709, травмовано – 38917 осіб. Кожен третій загиблий – молода людина віком до 29 років.

Запитання: *Які частини тіла пішохода зазнають найбільших травм у випадку зіткнення з ним автомобіля?*

Відповідь. У дорослих цей удар припадає на нижні кінцівки, а в дітей – переважно на грудну клітину та голову. Це пов'язано з різницею у зрості між дорослими та дітьми. Саме тому діти зазнають більш важких ушкоджень.

Ведучий: Група «Водії»

Запитання: *Наскільки зменшується вірогідність смертельного результату при використанні ременів безпеки?*

Відповідь. Згідно розрахункам японських досліджень, застосування ременів безпеки допомагає уникнути смерті в 75 випадках зі 100. Американські дані ідентичні: 77 випадків зі 100, а при перекиданні – 91 зі 100.

Згідно статистиці вірогідність смертельного результату при фронтальному зіткненні для водіїв, що користуються ременями безпеки, зменшується в 2,3 рази, при бічному зіткненні – в 1,8 рази, а при перекиданні автомобіля – в 5 разів. По відношенню до пасажирів статистика дає ще більш обнадійливі цифри – при лобовому зіткненні ступінь ризику для пасажирів, які користуються ременем безпеки в 9 разів менше, ніж для тих, які не користуються.

Запитання: *Що може трапитись, якщо подушка безпеки спрацює, коли людина не пристебнута ременем безпеки?*

Відповідь. Людина за інерцією рухається вперед й удар подушки безпеки буде рівноцінний удару на панель приборів. Таким чином, людина може сильно себе травмувати. Подушка безпеки без ременя безпеки може вбити людину, однак в поєднанні з ним – врятувати життя.

Запитання: *Яким чином можна обезпечити дітей, що є пасажирами автомобілю?*

Відповідь. Особливо серйозні травми під час зіткнень отримують діти, що сидять не в дитячих сидіннях і не пристебнуті ременями. Тримати дітей на руках теж небезпечно, оскільки при зіткненні, навіть при швидкості близько 40 км/год., дитина вагою 5,5 кг дає на руки того, хто її тримає, навантаження рівноцінне 110 кілограмам. Утримати таку вагу жінці навряд чи вдасться. Найменші дітей (малюків у віці до 18 місяців) краще всього перевозити в дитячому сидінні, встановленому ззаду спинкою вперед. При зіткненні забезпечується хороший захист потилиці і спини. Крім того, дитячі сидіння для дітей вагою 9-18 кг повинні обладнатися ременями з п'ятьма точками кріплення. Така схема дозволяє розподілити ударне навантаження при зіткненні по більшій поверхні тіла дитини, чим знижується вірогідність отримання важких травм.

Ведучий: Група «Пасажирів»

Запитання: *Який вид ДТП є найпоширенішим?*

Відповідь. Найпоширенішим видом ДТП є наїзд на пішохода. На цей вид припадає до 50% усіх ДТП.

Запитання: *Чому не можна розмовляти по телефону і слухати музику в навушниках, коли переходиш проїжджу частину?*

Відповідь. Часто діти потрапляють в ДТП із-за того, що під час переходу вулиці розмовляють по мобільному телефону або ж слухають в навушниках музику, оскільки у цей час розсіюється їхня увага та вони не у змозі контролювати ситуацію на дорозі.

Запитання: *Як швидко спрацьовує подушка безпеки?*

Відповідь. Подушка безпеки повністю надувається за 25-50 мілісекунд. Для порівняння, моргання оком займає близько 100 мілісекунд.

Ведучий: Ну що ж закінчилася наша вікторина. Хочемо сказати велике дякую всім, хто приймав в ній участь. Ви молодці. Ви показали досить глибокі знання з правил дорожнього руху. Гадаю, що всі ці теоретичні знання ви зможете використати на практиці, у повсякденному житті. Дякуємо за увагу та співпрацю.

Ведучий: *(Оголошення результатів).*

Вечорниці-жартівниці

(сценарій з використанням народно-ігрового фольклору: лічилки, скоромовки, приказки, сюжетні та безсюжетні, музичні ігри)

Для кого призначений: старший дошкільний вік

Форма проведення: розвага

Мета: виховувати любов до рідного краю, до людей, природи; продовжувати знайомство зі звичаями, фольклором українського народу; вчити дітей чітко виконувати правила гри, діяти швидко, спритно; розвивати мову дітей, їх рухові уміння і навички, співочу та акторську культуру: за допомогою лічилок, промовок, звуконаслідування, співу, народно-ігрового фольклору, тощо.

Обладнання: інтер'єр української хати: лави, стіл, українські рушники, глиняний та дерев'яний посуд.

Атрибути до ігор: торби, наголінник Кози, Рибки.

Музичні інструменти: молоточок, сопілки, дзвіночок, бубни, ложки, бубонці.

Хід розваги

(Під українську народну мелодію заходять дівчата з господинею, підходять до столу... ліплять вареники...)

Господиня:

Поспішайте, дівчаточка,

Все приготувати,

Бо вже пора вечорниці

Всім нам починати...

(Діти співають другий заспів пісні «Біля калиноньки» муз. Ю. Михайленко)

(Заходить дівчинка-калинонька).

Калина: Добрий день друзі, я вітаю вас! *(кланяється)*

Господиня: Хто ти дівчинка гарненька?

Калина: Українка молоденька.

Господиня: Як тебе звати?

Калина:

Я не груша, я не слива

Я калинонька вродлива.

Я стою в зеленім листі

У червоному намисті.

Господиня: Калинонька – ти наш оберіг. Символ краси, достатку, працелюбності. Ми знаємо про тебе **прислів'я:**

«Без верби та калини – нема України».

«Калина – лікарська рослина».

«На весні вона пишними квітами, а восени червоними кетягами».

Господиня: Дівчата, а що можна з калини зробити?

Діти: Варення, пиріжки, лікувальний чай...

Калина: Дякую за теплі слова.

Господиня: Залишайся на нашому святі.

1-а дівчина:

Наліпили вареничків

Біленьких, смачненьких,

Може ми запросим в гості

Козаків гарненьких!?

2-га дівчина:

Щоб вони разом з нами

Гарно погуляли.

Українські вечорниці

З нами святкували!

(За дверима стук).

Дівчата: Наші хлопці тут як тут.

Господиня: Та це вам почулося...

Хлопці (за дверима):

Дозвольте зайти до вашої хати!

Всі: Заходьте! Заходьте!

Господиня:

Давно на вас чекаємо,

Свято без вас не починаємо.

У нас для кожного знайдеться і містечко і словечко

3-га дівчина:

Всі шанованих гостей

Щиро ми вітаємо

Вечорниці-жартівниці
Вже розпочинаємо.

4-та дівчина:

Гей, на наших вечорницях,
Хто сумний – розвеселіться!
Співи, ігри, небилиці –
Гарні будуть вечорниці!

Господиня:

Припасли для вас забав
На різний смак, кому – казку,
Кому – правду, кому – пісеньку...

Хлопці:

Дівчата! Нумо позмагаємось,
Хто кого переспіває?

(Діти співають по черзі) українську народну пісню «Ой лопнув обруч».

Дівчата: Ой лопнув обруч коло діжечки – 2 рази.

Хлопці: Дівчата мої сироїжечки – 2 рази.

Дівчата: Ой лопнув обруч тай коло барила – 2 рази.

Хлопці: Дівчина козака – сім раз обдурила – 2 рази.

Господиня:

Які молодці, гарно ви співаєте,
А чи вмієте ви жартувати?

(Всі сідають, залишаються 2 хлопця)

ЖАРТИ

1 – Федул! Чого губи надув?

2 – Рубаху пропалив.

1 – Можна зашити?

2 – Голки немає...

1 – А чи велика діра?

2 – залишилися тільки камір та рукава!

1 – Сава! Чого із лісу не йдеш?

2 – Так ведмедя спіймав!

1 – Веди його сюди.

2 – Так він не йде!

1 – Тоді сам іди.

2 – Так він не пускає! *(Діти сміються)*.

Господиня: Дівчата! Пора вже вареники варити!

Дівчата: Немає солі!?

Господиня: Треба піти до баби по сіль. Хто піде?

(Виходить пара дітей, встають навпроти одне одного).

Гра «ДО БАБИ ПО СІЛЬ»

Діти стоять парою один навпроти одного.

1-а дитина: Підеш до баби по сіль?

2-га дитина: Піду!

1-а дитина: А не боїшся її псів?

2-га дитина: Ні!

1-а дитина: Зараз подивимось. Чи не злякаєшся?

(1 дитина – сплескує перед очима другого в долоні... якщо той кліпне, то боїться, а як витримає не боїться....)

Господиня: Ну, що ж сіль дістали, можна варити рибку! Попробую вибрати рибку лічилкою:

Українська народна лічилка «Гадулька» *(Вибираємо 2 рибки)*

Гадуль, гадуль, гадулька

Де ж ти моя зозулька?

По полю літала,

Пір'ячко збирала

Один, два, три

Годулькой будеш ти!

Музична гра «ВАРЕНА РИБКА»

(Діти, взявшись один за одного, крокують під тупцем, приспівують):

Вареної рибки

Держімося кріпко:

Як хто увірветься,

Тому не минеться.

Держіть, не пускайте!

Діти під музику рухаються поки хто із них не відірветься ...

(Стук у двері, під українську народну музику заходять два Паньки (дорослі) з мішками: один іде швидко, підстрибом, інший повільно, тягнучи мішок по підлозі).

Панько: Здоровенькі були, люди добрі!

Грицько: Здрастуйте, люди веселі, уклін вашій оселі!

Господиня:

А що привезли – каченят чи маленьких поросят?

Що в мішках у вас – халва чи квас!?

Панько: У нас не квас – це раз! І не халва – це два!

Гриць: Немає каченят, немає і маленьких поросят!

Господиня: Та навіщо ж було такі великі торби везти?

Панько: Приїхали не торгувати, а вас дорогенькі, звеселяти!

Грицько: На людей подивитись, себе показати.

Господиня: То проходите до нас шановні... А звідки ж ви приїхали і як вас звати – величати?

Панько:

Є таке одне ду-у-у-же розумне село – Паньківка!

І я, Панько з Паньківки.

Гриць: А я Грицько з Паньківки. У нас у селі дуже люблять загадувати загадки, та не прості, а хитрі!

Господиня: Діти, спробуємо відгадати загадки.

Панько: Під яким деревом сидить заєць, під час дощу! *(Під мокрим)*

Гриць: Стоять дві берези, на кожній росте по чотири шишки. Скільки всього шишок? *(На березі не ростуть шишки)*

Панько: Що легше – кілограм вати, чи кілограм заліза *(однаково)*

Гриць: Ти бач які розумні.

Господиня: Шановний, Гриць, а ми з вами раніше не зустрічалися?!

Гриць: Так! Я восени до вас заходив у гості.

Господиня: А ми знаємо про вас пісню. Діти, давайте пограємо з Грицем.

Інценівка на українську народну пісню «Грицю, Грицю, до роботи...»

Гра-пантоміма «ЩО МИ РОБИМО?»

(Діти показують рухами різну працю, Гриць намагається відгадати).

Гриць: Які моторні та працьовиті ваші діти, скільки вони всього вміють...

Господиня:

Дякуємо за гру, Гриць, сідай відпочинь.

А скажіть шановні Паньки. Що ж усе таки у ваших мішках?

Панько: У моєму мішку призи, які я отримав за участь в конкурсі «Кращий Панько у Всесвіті!». Тут різні коштовності: і блискучі діаманти і золото...

Гриць *(тихо в бік):* Ага ... дірка від бублика!

(Голосно). Ну, відкривай свою торбу, показуй дарунки.

Панько:

Треба всім у коло стати –

В гру з торбиною пограти!

Українська народна музична гра «КОТИЛАСЯ ТОРБА»

(Діти витягають сопілку)

Господиня: То ж з сопілкою пограймо, всіх навколо звеселяймо.

(Роздає дітям 5-6 сопілок)

Панько:

Як сопілка буде грати

Можна діточкам гуляти!

Як сопілка замовкає,

Все довкола завмирає.

Гриць:

А я стежитиму пильно,

Чи усі стоять спокійно.

Музина гра «СОПІЛКА»

(Діти співають).

Сопілочка виграє,

Сумувати не дає.

Сопілочка, гучно грай

Всіх довкола звеселяй.

(Під українську народну музику діти «грають» на сопілках, інші діти танцюють... Музика затихла – діти намагаються не рухатися... хто ворухнеться – вибуває з гри...).

Господиня: Гриць, а що в тебе а торбі?

Гриць: Я в конкурсах не змагався, а перемагав. Тому у мене є наголовник і дзвоник.

Господиня: Діти, в яку гру ми можемо заграти з цими предметами?

Рухлива гра «КОЗА, КОЗА – МЕ!»

(Господиня іде з дзвіночком по колу. Усі співають лічилку та обирають Козу):

Раз, два, три, чотири,

Козі дзвоника вчепили.

Коза бігає, кричить,

Просить дзвоник відчепить.

(З'ясувавши хто Коза – діти ведуть діалог з Козою, які стоять поодаль від неї).

Всі: Коза, коза – Ме! Де була?

Коза: Коней стерегла.

Всі: І-го-го. А де коні?

Коза: В ліс пішли.

Всі: О-го-го. Де той ліс?

Коза: За горбком.

Всі: Ой-ой-ой. А де гора?

Коза: За річкою.

Всі: Буль-буль. А річка де?

Коза: Гуси випили.

Всі: Га-га-га. А де гуси?

Коза: Та порозбігалися

(Коза ловить тих, хто її дразнив, усі – навтьоки, ховаються в умовний будиночок, в якому є один дзвіночок. Хто перший прибігає та подзвонить – стає Козою).

Гриць: Ой ще у моєму лантусі є молоток, а що з ним робити я не знаю.

Українська народна гра «БОЧКА»

Господиня: Навчимо Гриця? Давайте оберемо Бондаря...

Куй, куй чобіток

Подай, бабо молоток,

Не подаси молотка –

Не підкую чобітка.

(Виходить обраний хлопчик, йому дають молоток він починає стукати).

Діти: Бондарю, що ти робиш?

Бондар: Бочку збираю!

(Звертається до дітей).

– А ну, бочка, збирайся

Дощечка до дощечки складайся.

(Діти утворюють коло щільно ставши плечима одне до одного, Бондар стоїть в колі. Діти під тупцем ідуть по колу, примовляючи):

Котилась велика бочка

З маленького горбочка

Та об землю, трісь-трісь! *(Плескають в долоні)*

Та об землю, трах-трах! *(Стукають по колінах)*

Розбилася так...

(Діти розбігаються, а Бондар ловить їх, кого спіймав той і Бондар).

Панько: Давайте ще подивимося, що в моїй торбі?

Гра «КОТИЛАСЯ ТОРБА»

(Дістають дерев'яні ложки).

Панько: О це так-так! Замість коштовних речей дерев'яних ложок надавали. *(Віддає їх вихователю)*

7 Хлопчик *(бере ложки):*

Ложки наші тук-тук-тук.

На все місто чути звук.

Гриць *(заглядає в торбу):*

Так, а це що таке. Оце так нагорода! Треба ж неабияку клепку в голові мати, щоб придумати як оцю ложку використати...

Господиня: Не засмучуйтеся Паньки, дівчата вам заграють залюбки *(Роздають дівчатам «незвичайні» ложки: з горіхами, жолудями, вермішелью, гудзиками)ю*

Господиня:

Агов, музики, не мовчіть

Інструменти всі беріть *(Діти беруть інструменти)*

8 Дитина *(б'є в бубон):*

Бам! Бам! Бам!

Щастя дай Боже вам.

9 Дитина *(дзвенить горіхами):*

Клім! Клім! Клім!

Годі бути сумним!

10 Дитина *(дощечка з горіхами)*

Хурли! Хурли!

Щоб здоровими були!

Гра «ОРКЕСТР»

Панько:

Добре було гостювати,

Час додому вирушати.

Гриць: А як же вареники? Казали, що будуть.

11 Дитина:

Вас чекають у макітрі

Вареники дуже ситні,

Білолиці, круглолиці –

З української пшениці.

12 Дитина:

Покуштуйте, просим щиро,
Вареники наші з сиром,
Вареники не погані,
Вареники у сметані!

Господиня:

Ми сміялись веселились
От і свято закінчилось
Прошу гості. Прошу сісти
Вареники будем їсти.

Гриць:

Хай погане все минеться
Всім вам весело живеться!

Панько:

Про Паньків не забувайте
Якось в гості завітайте.

(Всі сідають за столи і пригощаються варениками).

Смачного!